

R A P P O R T

Rapport ODIJ – Deelnemers onderzoek in beeld

Thijs Boertien, Jop de Graaff, Carmen Hendriks, Roel Lauwerier

29 oktober 2025

Inhoudsopgave

1. Gemeente Bloemendaal	3
2. Gemeente Haarlem	9
3. Gemeente Heemskerk	14
4. Gemeente Heemstede	21
5. Gemeente Landsmeer	26
6. Gemeente Oostzaan	32
7. Gemeente Velsen	38
8. Gemeente Zandvoort	45
9. Provincie Noord-Holland	51

1. Gemeente Bloemendaal

Bloemendaal en ODIJ in beeld – feitelijke informatie (peildatum juli, 2025)

Aspect	Toelichting
Afspraken met ODIJ	Mandaat In het <i>Mandaat-, en machtigingsbesluit plustaken en milieutakenpakket Bloemendaal (2024)</i> is vastgelegd dat er wordt gekozen voor een algemeen geformuleerd mandaatbesluit. Dit betekent dat de ODIJ de bevoegdheid wordt verleend om – op een enkele uitzondering na – alle besluiten te nemen en overige handelingen te verrichten die voor een goede uitvoering van de taken en bevoegdheden nodig zijn. Takenpakket In de Dienstverleningsovereenkomst (<i>DVO 1 maart 2019-31 december 2026</i>) is vastgelegd dat de ODIJ het basistakenpakket (BTP) voor de gemeente uitvoert. Daarnaast voert de ODIJ sinds 1 januari 2015 tevens het volledige milieutakenpakket en per 1 februari 2014 taken op het gebied van de Drank- en Horecawet uit. De gemeente voert voor ‘Bouwen’ zélf de taken rondom vergunningverlening & toezicht uit. Acht van de vijftien (8/14) gemeenten hebben deze taken belegd bij de ODIJ (57%). Vanuit het feitelijk wederhoor is door de organisatie aangegeven dat ook het Actieplan geluid, Digitaal Opkoop Register, Label C inspectie, Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse Bedrijven (subsidie PNH) en uitvoering stimuleringsprojecten duurzaamheid (SPUK) onderdeel uitmaken van de afspraken tussen de gemeente en de ODIJ.
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer.

	Omzet GR-taken				Omzet inclusief taken op verzoek	
	Deelnemer	€			€	
	Beverwijk	€	1.289.824	14%	€	1.882.201 12%
	Bloemendaal	€	160.979	2%	€	460.260 3%
	Edam-Volendam	€	293.493	3%	€	500.015 3%
	Haarlem	€	1.881.296	21%	€	1.967.078 12%
	Heemskerk	€	727.454	8%	€	1.517.692 9%
	Heemstede	€	158.571	2%	€	385.547 2%
	Landsmeer	€	164.728	2%	€	961.476 6%
	Noord-Holland	€	473.904	5%	€	920.571 6%
	Oostzaan	€	142.353	2%	€	563.647 3%
	Purmerend	€	435.838	5%	€	559.716 3%
	Uitgeest	€	312.643	3%	€	680.140 4%
	Velsen	€	2.339.299	26%	€	2.733.589 17%
	Waterland	€	190.250	2%	€	534.626 3%
	Wormerland	€	205.239	2%	€	833.297 5%
	Zandvoort	€	183.606	2%	€	1.380.793 8%
	Overige	€	-	0%	€	389.447 2%
	Totaal	€	8.959.477		€	16.270.095

	Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek	
Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%

Is het voor de raad duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uitziet, wie hierbij betrokken zijn en wat hun rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn?

Vanuit de raadsessie komt naar voren dat het huidige stelsel voor de raadsleden globaal duidelijk is, maar het ontbreekt aan gedetailleerde kennis over specifieke taken. Zo weten de raadsleden dat de ODIJ zich vooral bezighoudt met 'wettelijke taken', waaronder vergunningen en dat de gemeente niet van alle diensten van de ODIJ gebruik maakt. De vraag wat wettelijke taken zijn en waar de ODIJ exact over gaat speelt wel in de raad. Dit uit zich, zo komt naar voren, in het gegeven dat er regelmatig over de ODIJ wordt gesproken in relatie tot Tata Steel. Er blijkt dan verwarring te zijn of de ODIJ wel een rol heeft ten aanzien van dit bedrijf.

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting
Afspraken	Los van de GR-specifieke afspraken, zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport, heeft de gemeente Bloemendaal een eigen nota <i>'Grip op samenwerking'</i> (16 november 2023). Deze nota beschrijft op welke manier de actieve betrokkenheid van de raad en daarmee de democratische legitimiteit van (regionale) samenwerking ingevuld kan worden. In de nota is de ODIJ aangemerkt als 'zware GR' waarbij vanuit de wet de mogelijkheid tot sturing vanuit de gemeenteraad relatief groot is. De formele instrumenten voor kaderstelling en controle zijn beschreven; het gaat hierbij o.a. om de zienswijzeprocedure. Er wordt een 'voorblad' geïntroduceerd voor de begroting en jaarverslagen waarin de gemeente per samenwerkingsverband verschillende aspecten duidt, zoals: producten/diensten/doelen, financiën, prestaties, ontwikkelingen en het risicomanagement. In het feitelijk wederhoor is toegelicht dat informatie uit (regionale) samenwerkingsverbanden als vast agendapunt op de commissievergaderingen is opgenomen.

Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief

Rollen

In de nota 'Grip op samenwerking' licht de gemeente drie rollen uit die er zijn ten opzichte van samenwerkingsverbanden:

1. Opdrachtgever: we geven opdrachten aan een samenwerkingsverband. Deze opdrachten voeren zij voor ons uit. De opdrachtgever gaat over de inhoud van de werkzaamheden die het samenwerkingsverband voor de gemeente verricht
2. Eigenaar: we zijn gedeeltelijk eigenaar of aandeelhouder van het samenwerkingsverband. Kort gezegd gaat de eigenaar over het voortbestaan van het samenwerkingsverband. Dat wil zeggen dat de eigenaar kijkt naar de lange termijn. Daarin is het goed vervullen van lopende opdrachten (goed opdrachtnemerschap) maar één element
3. Deelnemer: inhoudelijk partner vanuit de gemeente. Met al onze samenwerkingsverbanden onderhouden we goede contacten en wisselen we informatie uit ten behoeve van de uitvoering van concrete doelen. Deze rol geldt voor alle samenwerkingsverbanden, behalve Stedin Groep en BNG.

In de nota is tevens het volgende opgenomen over de ODIJ als het gaat om scheiding tussen de rollen:

Verbonden partij	Samenwerkingsvorm	Ambtelijk verantwoordelijk voor			Bestuurlijk verantwoordelijk voor	
		Rol opdrachtgever	Rol eigenaar	Rol deelnemer	Rol opdrachtgever/deelnemer	Rol eigenaar
OmgevingsDienst IJmond	Openbaar Lichaam (GR)	Domeinmanager Fysieke Leefomgeving	n.v.t.	Beleidsambtenaar	Portefeuillehouder Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)	Portefeuillehouder Financiën

Op papier is er dus een 'natuurlijke scheiding' aangebracht tussen de rol van opdrachtgever en opdrachtnemer, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau. In de praktijk vindt deze scheiding echter niet bewust plaats. Toegelicht is dat de portefeuillehouder financiën niet expliciet de rol van eigenaar invult.

Beleid

Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor Bloemendaal uitvoert.

In het kader van dit onderzoek zijn voor Bloemendaal geen aanvullende beleidsdocumenten gedeeld die als basis dienen voor de opdracht aan en sturing op de ODIJ.

Betrokkenheid raad via zienswijzen	De gemeenteraad heeft, sinds de start van het <i>proces robuustheid</i> , de volgende zienswijzen ingediend.	
	Document	Zienswijze
	Jaarstukken 2023, eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	De gemeenteraad heeft een positieve zienswijze ingediend op de concept eerste begrotingswijziging 2024 en de concept begroting 2025 van Omgevingsdienst IJmond. De wethouder heeft de gemeenteraad toegezegd om via een beeldvormende avond in oktober nadere informatie te verstrekken over de in de begroting beschreven ontwikkelingen
	Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met de volgende zienswijze: • De raad uit de wens te participeren in herijking GR + vervolg IBP • inzicht in de mogelijke scheefgroei van de deelnemersbijdrage + oplossing hiervoor • Vanaf de jaarrekening van 2024 verwacht de raad een transparante en juiste weergave van de financiële resultaten en de uitgevoerde taken • Inzicht en inspraak in proces financieringsstructuur, DVO en PDC • Inzicht in hoe de balans tussen incidentele en structurele middelen meerjarig wordt geborgd • Toets de governancestructuur op checks and balances • Bij capaciteitsproblemen voorkeur geven aan de door de raad aangegeven werkzaamheden • Halfjaarlijkse info over de status van het inlopen van deze achterstanden
	Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	In de vergadering van 4 juli 2025 heeft de gemeenteraad conform voorstel besloten kennis te nemen van het Jaarverslag 2024 en de Jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst IJmond. Tevens is besloten geen zienswijze kenbaar te maken over de Ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond.
Perspectief vanuit de raad op sturing en informatievoorziening	De huidige informatievoorziening en sturing op de ODII wordt als ontoereikend ervaren. De complexiteit van de stukken, gecombineerd met de omvang maakt het niet eenvoudig deze grondig door te nemen. Raadsleden geven aan dat ze bij veel GR'en alleen naar de oplegnotitie (voorblad) kijken en er maar vanuit gaan dat het klopt. Er is behoefte aan behapbare informatie. Een duidelijk overzicht wat de ODII voor Bloemendaal heeft gedaan met SMART-informatie, in combinatie met trends en ontwikkelingen. Bijvoorbeeld: 'hoeveel zaken zijn er verbeterd ten opzichte van vorig jaar?'. De raadsleden lijken open te staan voor het concept van raadsrapporteurs voor de ODII, vooral omdat ze goede ervaringen hebben met een vergelijkbare constructie bij de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Ze zien het als een potentiële manier om de betrokkenheid van de raad bij GR'en te vergroten.	

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid raad	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) is de raad van Bloemendaal specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen:

Raadsbrief doorontwikkeling GR OD IJmond (2 juli 2024)

O.a. Noodzaak tot dóórontwikkeling ODIJmond om te voldoen aan landelijke criteria. Op 1 april 2026 moeten alle 28 omgevingsdiensten in Nederland voldoen aan de landelijke criteria van het interbestuurlijke programma Versterking Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBPVTH). Op dit moment voldoet nagenoeg geen enkele omgevingsdienst aan deze criteria. Uit een externe visitatie en zelfevaluatie bij OD IJmond blijkt dat een aantal stappen noodzakelijk is om door te ontwikkelen naar een toekomstbestendige en robuuste organisatie. Een van die stappen is het in evenwicht brengen van de opdracht en de beschikbare middelen.

Over de noodzakelijke dóórontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling wordt een beeldvormende avond georganiseerd. Samen met griffie wordt gezocht naar een geschikte datum na het zomerreces. Ook volgt op korte termijn een nieuwsbericht vanuit de OD IJmond, dat wij via het griffiebericht met u zullen delen.

Raadsbrief toezeggingen TCG360 en TCG366 met betrekking tot Omgevingsdienst IJmond (21 januari 2025)

Naar aanleiding van TCG360 (bespreking spoor 3 van de GR Omgevingsdienst IJmond) is door de directeur van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) een presentatie gegeven tijdens de commissievergadering van 15 oktober jl. bij de behandeling van agendapunt 5, zienswijze concept begrotingswijziging ODIJmond 2025.

Op 8 mei a.s. is een beeldvormende avond voorzien over de GR Omgevingsdienst IJmond. De directeur van de Omgevingsdienst IJmond gaat dan in op:

- De specifieke taken en resultaten van de Omgevingsdienst ten behoeve van gemeente Bloemendaal, conform TCG366.
- De stand van zaken van de herijking van de Gemeenschappelijke regeling, de Dienstverleningsovereenkomsten en de financieringsstructuur.
- De aandachtspunten uit het door u raad op 24 oktober jl. aangenomen amendement B' Concept begrotingswijziging ODIJ.

Het college vertrouwt erop dat met deze brief genoemde toezeggingen zijn afgedaan.

Raadsinformatiebrief en Presentatie Regionale radenbijeenkomst (21 maart 2025)

Op 21 maart 2025 komen de volgende documenten bij de raad binnen:

- Raadsinformatiebrief programma herijking GR, financieringsstructuur en toekomstscenario's ODIJmond (2025000573). Deze RIB is opgesteld door de ODIJ en wordt door het college gedeeld met de raad. Hierin wordt ingegaan op spoor 1 en de rol van de raad hierbij.
- A12a Bijlage 1 250227 ODIJ Balkenplanning programma-doorontwikkeling ODIJmond Algemeen Bestuur (2025000574). Hierin wordt het tijdspad geschetst van het traject dat de ODIJ doorloopt.
- A12b Bijlage 2. 250227 ODIJ Producten programma en besluitvorming AB-Raden-Statens (2025000575). Hierin wordt per spoor van het traject aangegeven wat wanneer staat te gebeuren.
- A12c Bijlage 3_Presentatie ODIJmond regionaal mrt-25 (2025000576). Dit zijn de slides van de regionale radenbijeenkomst van maart en april 2025.

Beeldvormende avond gemeente Bloemendaal OD IJmond (8 mei 2025)

Tijdens een beeldvormende avond is ingegaan op de taken van Omgevingsdienst IJmond in zijn algemeenheid, de taken die worden uitgevoerd voor de gemeente Bloemendaal specifiek en de impact van bedrijven op de kwaliteit van het milieu in de gemeente. Daarnaast is een toelichting gegeven op het project doorontwikkeling ODIJmond en de wijze waarop de raad hierbij wordt betrokken.

Perspectief op proces

Raad

De raadsleden hebben in beeld wat er speelt bij de ODIJ en waarom ze dit traject nu doorlopen. Zo is er verwezen naar de uitvoering van niet-wettelijke taken waardoor de uitvoering van wettelijke taken op de achtergrond is beland. Het proces zelf is vrij abstract voor de raad en staat op afstand. De vraag wordt opgeworpen hoe erg dit is. Het werk van de ODIJ is beperkter beleidsmatig maar vooral uitvoering. Een raadslid geeft aan dat het ook de taak van de wethouder is om hier bovenop te zitten en de raad mee te nemen op het moment dat het de rol van de raad raakt. Daarbij steken de raadsleden ook de hand in eigen boezem. De raad zou meer actie kunnen ondernemen om na te denken over de opdracht waarmee de wethouder richting de regio wordt 'gestuurd'.

College

Bestuurlijk zijn er complimenten voor de wijze waarop de huidige leiding van de ODIJ de basis op orde brengt. Dit gebeurt in samenhang met de betrokken stakeholders en in transparantie over wat er moet gebeuren. Tegelijkertijd wordt het proces als complex en vertroebeld ervaren, mede doordat het op orde brengen van de organisatie (basis op orde) en het toekomstbestendig maken (in het kader van robuustheid) door elkaar lopen. Dit leidt er breder toe dat er niet altijd duidelijk is waar het op welk moment over gaat (basis op orde vs. toekomstbestendigheid) en hoe verschillende trajecten op elkaar aansluiten. Er is vertrouwen dat er aan de goede onderwerpen wordt gewerkt in het proces. Duidelijk is wel dat het omzetcriterium (€16,5 miljoen) niet gehaald lijkt te worden; dit blijft een heet hangijzer, mede omdat de consequenties hiervan vanuit het Rijk niet helder zijn.

Overige aandachtspunten voor het vervolg zijn:

- de verschillende inbreng in taken tussen deelnemers;
- de wisselende ambtelijke ondersteuning en capaciteitsverschillen op dit vlak (de ene wethouder wordt beter en uitgebreider ambtelijk voorbereid dan de andere); en
- de betrokkenheid van de deelnemers en raden specifiek in relatie tot de inhoud van het werk van de ODIJ. Veel betrokkenen zien het construct omgevingsdienst als een 'stiefkindje' waar inhoudelijk te weinig gevoel bij is en waar vooral op kosten wordt gefocust.
- de verkiezingen en wisselingen in wethouders. Het kost tijd om een goede lijn te ontwikkelen, door te zetten en over te dragen naar een nieuw bestuur.

Ambtelijk

De betrokken ambtenaren geven aan dat het proces richting een robuustere ODIJ complex en tijdsintensief is, mede door de verschillende belangen van de deelnemers en de tijdsdruk richting de deadline van 1 april 2026. Ze ervaren dat de besluitvorming lastig is, omdat lopende verbeteringen en toekomstige ontwikkelingen elkaar beïnvloeden. Er is een duidelijke planning en ze worden goed geïnformeerd, maar het gevoel overheerst dat de huidige oplossingen tijdelijk zijn en dat echte financiële robuustheid voor de deadline niet haalbaar is. Wel is er vertrouwen dat als de basis op orde komt, het construct van de (nieuwe) GR goed kan werken. Besluitvorming hierover moet echter nog plaatsvinden terwijl de organisatie al moet doorontwikkelen om achterstanden in te lopen. De ambtenaren zien het als een begin, waarbij het belangrijk is om periodiek te evalueren en de informatievoorziening te verbeteren, vooral richting de raad.

2. Gemeente Haarlem

Haarlem in beeld – feitelijke informatie (peildatum juli, 2025)

Aspect	Toelichting																																																																																																				
Afspraken met ODIJ	Mandaat In het <i>Algemeen mandaat</i>-, en <i>machtigingsbesluit plustaken en milieutakenpakket Haarlem- Omgevingsdienst IJmond 2024</i> is vastgelegd dat er wordt gekozen voor een algemeen geformuleerd mandaatbesluit. Dit betekent dat de ODIJ de bevoegdheid wordt verleend om – op een enkele uitzondering na – alle besluiten te nemen en overige handelingen te verrichten die voor een goede uitvoering van de taken en bevoegdheden nodig zijn. Takenpakket De ODIJ voert voor de gemeente Haarlem het basistakenpakket milieu uit. Verder verzorgt de ODIJ het inrichting-gebonden milieutakenpakket voor Haarlem en voert dit uit, en ten slotte (als plustaak), heeft de ODIJ het signaleringstoezicht op brandveiligheid en bouw- en woningtoezichttaken bij milieuinrichtingen. Daarnaast voert de ODIJ de algemene advisering voor Haarlem uit met betrekking tot Schipholtaken.¹ Evenementen worden afgedaan binnen het ambtelijke samenwerkingsverband van de gemeenten Zandvoort en Haarlem.²																																																																																																				
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer. <table><tr><th>Deelnemer</th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet inclusief taken op verzoek</th></tr><tr><td>Beverwijk</td><td>€</td><td>1.289.824 14%</td><td>€</td><td>1.882.201 12%</td></tr><tr><td>Bloemendaal</td><td>€</td><td>160.979 2%</td><td>€</td><td>460.260 3%</td></tr><tr><td>Edam-Volendam</td><td>€</td><td>293.493 3%</td><td>€</td><td>500.015 3%</td></tr><tr><td>Haarlem</td><td>€</td><td>1.881.296 21%</td><td>€</td><td>1.967.078 12%</td></tr><tr><td>Heemskerk</td><td>€</td><td>727.454 8%</td><td>€</td><td>1.517.692 9%</td></tr><tr><td>Heemstede</td><td>€</td><td>158.571 2%</td><td>€</td><td>385.547 2%</td></tr><tr><td>Landsmeer</td><td>€</td><td>164.728 2%</td><td>€</td><td>961.476 6%</td></tr><tr><td>Noord-Holland</td><td>€</td><td>473.904 5%</td><td>€</td><td>920.571 6%</td></tr><tr><td>Oostzaan</td><td>€</td><td>142.353 2%</td><td>€</td><td>563.647 3%</td></tr><tr><td>Purmerend</td><td>€</td><td>435.838 5%</td><td>€</td><td>559.716 3%</td></tr><tr><td>Uitgeest</td><td>€</td><td>312.643 3%</td><td>€</td><td>680.140 4%</td></tr><tr><td>Velsen</td><td>€</td><td>2.339.299 26%</td><td>€</td><td>2.733.589 17%</td></tr><tr><td>Waterland</td><td>€</td><td>190.250 2%</td><td>€</td><td>534.626 3%</td></tr><tr><td>Wormerland</td><td>€</td><td>205.239 2%</td><td>€</td><td>833.297 5%</td></tr><tr><td>Zandvoort</td><td>€</td><td>183.606 2%</td><td>€</td><td>1.380.793 8%</td></tr><tr><td>Overige</td><td>€</td><td>- 0%</td><td>€</td><td>389.447 2%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td>€</td><td>16.270.095</td></tr></table> <table><tr><th></th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet taken op verzoek</th></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477 55%</td><td>€</td><td>7.310.618 45%</td></tr></table>	Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek		Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%	Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%	Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%	Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%	Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%	Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%	Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%	Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%	Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%	Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%	Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%	Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%	Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%	Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%	Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%	Overige	€	- 0%	€	389.447 2%	Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095		Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek		Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%
Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek																																																																																																		
Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%																																																																																																	
Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%																																																																																																	
Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%																																																																																																	
Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%																																																																																																	
Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%																																																																																																	
Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%																																																																																																	
Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%																																																																																																	
Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%																																																																																																	
Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%																																																																																																	
Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%																																																																																																	
Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%																																																																																																	
Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%																																																																																																	
Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%																																																																																																	
Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%																																																																																																	
Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%																																																																																																	
Overige	€	- 0%	€	389.447 2%																																																																																																	
Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095																																																																																																	
	Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek																																																																																																		
Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%																																																																																																	

¹ Gemeente Haarlem - VTH Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma 2024

² Gemeente Zandvoort - Integraal handhavingsbeleid fysieke leefomgeving 2022

Is het voor de raad duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uit ziet, wie hierbij betrokken zijn en wat hun rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn?	Binnen de raad van Haarlem bestaat over het algemeen beperkt inzicht in de precieze rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen het stelsel van de (ODIJ). Wel zijn de meeste raadsleden zich ervan bewust zijn dat de gemeente deelneemt aan de OD en weten de raadsleden welke wethouder Haarlem vertegenwoordigt in het AB en DB. In de sessie is benoemd dat de afstand tot de ODIJ wordt vergroot doordat de ODIJ niet tot de dagelijkse politiek-bestuurlijke actualiteit van de raad behoort. Raadsleden geven aan dat de ODIJ een van de vele gemeen-schappelijke regelingen is waar Haarlem bij betrokken is, en dat deze stapeling van GR'en de mate van grip op het stelsel beperkt. De "berg aan informatie" die voortkomt uit de verschillende GR'en, draagt niet bij aan overzicht. Ook inhoudelijk bestaat onduidelijkheid over het takenpakket van de ODIJ. Zo leeft bij sommige raadsleden het (onjuiste) beeld dat de dienst zich vooral bezighoudt met Tata Steel. Ook is er beperkt zicht op ontwikkelingen rondom de overdracht van taken, zoals de bodemtaken die recent van de gemeente zijn overgegaan naar de ODIJ. In de sessie is benoemd dat dit voor de raad pas in beeld was toen de overdracht al had plaatsgevonden, bij de behandeling van de begroting en jaarrekening. Dat voedt het gevoel dat de raad vooral reactief geïnformeerd wordt en beperkt zicht heeft op de afweging waarom bepaalde taken wel of niet bij de OD zijn belegd. Al met al is het beeld dat de Haarlemse raad in beperkte mate grip heeft op het stelsel waar de ODIJ deel van uitmaakt, zowel qua rolverdeling en verantwoordelijkheden als qua taken. De wens om daarin beter betrokken te worden is geuit in de sessie. Tegelijkertijd wordt erkend dat de complexiteit van het stelsel, het lastig maakt om als raad het gewenste niveau van betrokkenheid te bepalen.
--	--

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting
Afspraken	Los van de GR-specifieke afspraken, zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport, heeft de gemeente Haarlem een Proces behandeling P&C stukken van gemeenschappelijke regelingen en privaatrechtelijke deelnemingen (30 april 2024). Daarin staat benoemd wie de portefeuillehouder (en vervanger) en accounthouder zijn van de ODIJ. In het procesdocument zijn verschillende afspraken vastgelegd over de behandeling van P&C-documenten van de ODIJ. Het gaat daarbij onder meer om wie namens het college voorstellen opstelt, hoe en wanneer stukken zoals de ontwerp-begroting, bestuursrapportages en jaarrekeningen bij de raad en het college worden geagendeerd, en op welke wijze de griffie en accounthouder met elkaar afstemmen bij de behandeling van deze stukken. Ook zijn er afspraken over het informeren van de raad in het kader van kaderstelling en controle, bijvoorbeeld door het ter kennisname sturen van beleidsmatige en financiële kaders voorafgaand aan de behandeling van de kadernota. Daarnaast blijkt uit een raadsbesluit van 22 september 2022 dat Haarlem een nieuwe Adviescommissie Omgevingskwaliteit heeft ingesteld, die de vroegere Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit vervangt. Deze commissie is vereist op grond van de Omgevingswet en heeft een wettelijke taak in het adviseren over vergunningaanvragen voor rijksmonumenten, maar haar rol is breder en strekt zich uit tot advisering over ruimtelijke kwaliteit, zoals landschap, duurzaamheid, groen en de inrichting van de openbare ruimte.
Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief	Rollen Binnen de gemeente Haarlem is er in de bestuurlijke en ambtelijke sturing op de ODIJ aandacht voor zowel de eigenaars- als opdrachtgeversrol. Dit is conform de Haarlemse nota Verbonden Partijen (2021). Haarlem is vertegenwoordigd in zowel het DB als AB. Bestuurlijk is aangegeven dat de wethouder in het dagelijks bestuur van

de ODIJ optreedt als eigenaar en in het algemeen bestuur als opdrachtgever, gericht op de inhoud en kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken ten behoeve van het lokale belang. De rol van opdrachtgever en eigenaar zijn niet in bestuurlijke functies gescheiden. Één wethouder heeft beide rollen.

Ambtelijk is er ook aandacht voor beide rollen. Één ambtenaar is adviseur verbonden partijen, en vertegenwoordigt het eigenaarschap, onder andere via deelname aan de financiële werkgroep van de ODIJ. Een andere ambtenaar is vanuit de VTH-afdeling accounthouder en opdrachtgever voor de ODIJ. In het gemeentelijke VTH Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma 2024, wordt expliciet verwezen naar de gemeentelijke afdeling VTH als opdrachtgever aan de ODIJ.

Beleid

Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor Haarlem uitvoert.

Aanvullend geeft Haarlem invulling aan de beide rollen via eigen beleid. Zo staat in het VTH Evaluatie- en Uitvoeringsprogramma 2024 van de gemeente Haarlem welke taken de ODIJ voor de gemeente uitvoert en worden voor het jaar 2024 enkele speerpunten benoemd die de ODIJ voor Haarlem op zal pakken. Dit gaat om toezicht en handhaving op energiebesparing bij bedrijven, en om ondermijning. Daarnaast staat in het VTH-beleidsplan 2024–2028 van de gemeente Haarlem dat de ODIJ nauw samenwerkt met Haarlem op het thema van economie. Dit omdat in de stad Haarlem, waar de ruimtelijke druk groot is, het afstemmen van milieutaken op vestigings- en uitbreidingsvragen van bedrijven vraagt om nauwe samenwerking tussen de gemeente en de ODIJ.

Betrokkenheid raad – Zienswijzen	Document	Zienswijze
	Concept begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	De raad gaat akkoord met de concept begroting 2025 met de volgende kanttekening: Het is positief dat er onderzoek plaatsvindt naar de financiering en robuustheid van de organisatie. Gemeente Haarlem wacht de uitkomst van het onderzoek naar de bedrijfsvoering en de aangekondigde (definitieve) ontwerpbegroting 2025 in het najaar af. De raad brengt dit als zienswijze bij het Algemeen Bestuur van ODIJ.
	Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025 De raad verwacht daarbij dat ODIJ haar actief betreft bij het vervolgonderzoek en tijdig informeert over de ontwikkelingen.
	Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	De raad van de gemeente Haarlem besluit aan de ODIJ te kennen te geven dat de gemeente Haarlem geen bezwaren heeft tegen de vaststelling van de ontwerpbegroting 2026 van de ODIJ.
Perspectief van de raad op sturing /informatievoorziening	De sturing op en de informatievoorziening van de ODIJ worden als ontoereikend ervaren. De hoeveelheid informatie is groot en lastig te verwerken, mede doordat de stukken vaak op detailniveau ingaan en er geen vaste structuur of agendering voor is. Raadsleden geven aan een vertaalslag te missen naar wat de ontwikkelingen bij de ODIJ concreet betekenen voor Haarlem. Er is behoefte aan meer toegankelijke informatie, bijvoorbeeld in de vorm van een korte samenvatting met highlights specifiek voor Haarlem. Ook worden alternatieve vormen van informatievoorziening genoemd, zoals technische	

sessies of werkbezoeken, die het mogelijk kunnen maken om in gesprek te gaan over de inhoud en actuele ontwikkelingen. Zulke contactmomenten zouden vooral waardevol kunnen zijn rondom het jaarverslag van de ODIJ, zeker als daarin blijkt dat er iets heeft gespeeld wat gevolgen heeft voor Haarlem.

Tegelijkertijd is er ook sprake van terughoudendheid. Een deel van de raad ziet betrokkenheid bij een GR vooral als bestuurlijke aangelegenheid. Deze raadsleden geven aan dat ze pas actiever geïnformeerd willen worden als er aanleiding toe is, bijvoorbeeld als zaken niet goed lopen, zodat de raad wel tijdig en onderbouwd in positie worden gebracht bij belangrijke ontwikkelingen. Daarbij wordt benoemd dat proactieve informatievoorziening vanuit de wethouder van belang is.

Tot slot geven raadsleden aan dat zij het idee hebben dat de ODIJ wel haar best doet om transparant te zijn, maar dat het in de praktijk blijkt dat de informatievoorziening niet goed aansluit op de informatiebehoefte van de raad, al is er dus geen gedeeld beeld van de raad wat die informatiebehoefte dan is.

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid raad	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) is de raad van Haarlem specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen: <i>Collegebesluit vaststellen VTH-beleidsplan 2024–2028</i> Het VTH-beleidsplan is op 16 april 2024 vastgesteld door het college en toegestuurd aan de commissie Bestuur. In het beleidsplan staat toegelicht dat in het beleidsplan wordt toegelicht dat de ODIJ toewerkt naar robuustheid middels het IBP, waar het versterken van de GR en het beperken van DVO's en projectopdrachten onderdeel van uitmaakt. Daarbij wordt ingegaan op het belang van periodieke heroverweging van aanvullende taken door de gemeente. <i>Collegebesluit ontwerp-jaarrekening 2024 ODIJ (3 juni 2025)</i> Het collegebesluit is ter kennisname verstuurd aan de commissies Bestuur en Beheer. Het collegebesluit bevat informatie over het afronden van het IBP-VTH, het landelijke beeld dat omgevingsdiensten nog niet voldoen aan de robuustheidscriteria, en de plannen van de ODIJ om middels een externe analyse en koersbepaling toe te werken naar robuustheid. Ook wordt ingegaan op het programma herijking GR, DVO en financiering, en de verantwoording van achterstanden in milieutoezicht en -handhaving. <i>Raadsvoorstel: Zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond en informeren over de Kadernota 2026</i> Het raadsvoorstel bevat informatie over de gevraagde incidentele bijdrage voor het vervolg van het herijkingsprogramma en het plan van aanpak toekomstscenario's. Daarbij wordt ook gewezen op het risico dat de ODIJ mogelijk niet zal voldoen aan het landelijke omzetcriterium voor milieutaken en dat de balans tussen bijdragen en opdracht onder druk staat. <i>Collegebesluit: Vaststellen uitvoeringsprogramma 2025 Omgevingsdienst IJmond – Toegestuurd naar commissie beheer (25 maart 2025)</i> Dit collegebesluit is toegestuurd aan de commissie Beheer, en bevat een toelichting op de inzet van ODIJ in 2025 om aan de landelijke kwaliteits- en robuustheidscriteria te voldoen. En dat er wordt onderzocht of samenwerking

	met andere omgevingsdiensten tot toekomstbestendige keuzes kan leiden. Ook wordt gemeld dat Haarlem meebetaalt aan maatregelen om achterstanden in de uitvoering weg te werken. <i>Verslag commissie beheer (14 november 2024)</i> In de commissievergadering van 14 november 2024 licht de wethouder toe dat het plan van aanpak van de ODIJ door IenW is beoordeeld en dat de ODIJ naar verwachting op 1 april 2026 niet aan de robuustheidscriteria zal voldoen. De wethouder licht toe dat er daarom aanvullend onderzoek wordt gedaan naar toekomstscenario's, waaronder een fusie. <i>Raadsvoorstel zienswijze op ontwerp 8e wijzigingsbesluit en technische wijzigingen gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond</i> In het raadsvoorstel wordt toegelicht dat wijzigingen in de GR nodig zijn om de ODIJ toekomstbestendig te maken en dat het streven is om per 1 januari 2026 tot aanpassing van de regeling te komen.
Perspectief op proces	Raad Binnen de raad is het robuustheidsproces lange tijd geen onderwerp van gesprek geweest. Inmiddels staat het wat meer op de agenda, maar pogingen om het onderwerp onder de aandacht te brengen, bijvoorbeeld via toelichting door de directeur van de ODIJ, of de regionale radenbijeenkomst, hadden beperkte belangstelling. Tegelijkertijd is er bij sommige raadsleden een groeiend besef dat het proces impact heeft en vraagt om betrokkenheid. De raad geeft aan dat de informatievoorziening, en het feit dat besluiten uiteindelijk in regionaal verband worden genomen, het lastig maken om als raad grip te hebben op het proces. Er leeft zorg dat de raad pas betrokken wordt op het moment dat de belangrijke besluiten al genomen zijn. College De wethouder die deelneemt aan het DB en AB, is intensief betrokken bij het robuustheidstraject en toont zich positief over de voortgang. Tegelijkertijd wordt erkend dat het een complex en zwaar traject is, mede door de veelheid aan opgaven en de noodzaak tot regionale afstemming met een groot aantal deelnemers. In de beginfase was er sprake van verrassing over het signaal dat de ODIJ niet op orde was, maar inmiddels heerst het gevoel dat er met het traject de benodigde stappen worden gezet. De wethouder ziet het als een belangrijke opgave om de raad goed in positie te brengen, zonder hen te overladen met informatie. Ambtelijk Binnen de ambtelijke organisatie is het robuustheidsproces nadrukkelijk in beeld, bij de medewerkers betrokken bij bedrijfsvoering en VTH. Zij volgen het proces nauwgezet en zien dat deze cruciale inzichten oplevert, maar ook spanningen met zich meebrengen vanwege de snelheid en onzekerheid. Er is erkenning voor het feit dat de financiële en inhoudelijke basis van de ODIJ structureel versterkt moet worden. Tegelijkertijd bestaat er onzekerheid over wat het Rijk precies voor ogen heeft met de omgevingsdiensten. Scenario's zoals fusie worden reëel geacht. Positief wordt opgemerkt dat er eindelijk helderheid ontstaat over structurele knelpunten binnen de organisatie. Daarbij wordt als lastige opgave gezien hoe Haarlem omgaat met haar eigen rol, zeker bij facultatieve taken, en of terugtrekken daarvan een optie moet zijn.

3. Gemeente Heemskerk

Aspect	Toelichting																																																																																																																																			
Afspraken met ODIJ	Mandaat en delegatie In het <i>Algemeen mandaat- en machtigingsbesluit plustaken en milieutakenpakket Heemskerk - Omgevingsdienst IJmond (2024)</i> zijn de afspraken over de mandatering vastgelegd. In de GR is vastgelegd dat Heemskerk – net als Beverwijk, Uitgeest en Velsen – de in de GR beschreven bevoegdheden heeft overdragen aan het AB (delegatie).																																																																																																																																			
	Takenpakket De ODIJ voert op grond van artikel 16 van de GR, de dienstverleningsovereenkomsten en het uitvoeringsprogramma in mandaat het milieutakenpakket uit voor zover deze bevoegdheden niet zijn overgedragen aan de omgevingsdienst. De ODIJ voert op grond van de artikelen 16 en 18 van de GR Omgevingsdienst IJmond, de dienstverleningsovereenkomsten en het uitvoeringsprogramma onderstaande plustaken uit. - Wet vervoer gevaarlijke stoffen - ADR - Mobiele puinbrekers - Bouwtaken [Bron: Algemeen mandaat- en machtigingsbesluit plustaken en milieutakenpakket Heemskerk - Omgevingsdienst IJmond (2024)]																																																																																																																																			
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	<table><tr><th>Deelnemer</th><th colspan="3">Omzet GR-taken</th><th colspan="3">Omzet inclusief taken op verzoek</th></tr><tr><td>Beverwijk</td><td>€</td><td>1.289.824</td><td>14%</td><td>€</td><td>1.882.201</td><td>12%</td></tr><tr><td>Bloemendaal</td><td>€</td><td>160.979</td><td>2%</td><td>€</td><td>460.260</td><td>3%</td></tr><tr><td>Edam-Volendam</td><td>€</td><td>293.493</td><td>3%</td><td>€</td><td>500.015</td><td>3%</td></tr><tr><td>Haarlem</td><td>€</td><td>1.881.296</td><td>21%</td><td>€</td><td>1.967.078</td><td>12%</td></tr><tr><td>Heemskerk</td><td>€</td><td>727.454</td><td>8%</td><td>€</td><td>1.517.692</td><td>9%</td></tr><tr><td>Heemstede</td><td>€</td><td>158.571</td><td>2%</td><td>€</td><td>385.547</td><td>2%</td></tr><tr><td>Landsmeer</td><td>€</td><td>164.728</td><td>2%</td><td>€</td><td>961.476</td><td>6%</td></tr><tr><td>Noord-Holland</td><td>€</td><td>473.904</td><td>5%</td><td>€</td><td>920.571</td><td>6%</td></tr><tr><td>Oostzaan</td><td>€</td><td>142.353</td><td>2%</td><td>€</td><td>563.647</td><td>3%</td></tr><tr><td>Purmerend</td><td>€</td><td>435.838</td><td>5%</td><td>€</td><td>559.716</td><td>3%</td></tr><tr><td>Uitgeest</td><td>€</td><td>312.643</td><td>3%</td><td>€</td><td>680.140</td><td>4%</td></tr><tr><td>Velsen</td><td>€</td><td>2.339.299</td><td>26%</td><td>€</td><td>2.733.589</td><td>17%</td></tr><tr><td>Waterland</td><td>€</td><td>190.250</td><td>2%</td><td>€</td><td>534.626</td><td>3%</td></tr><tr><td>Wormerland</td><td>€</td><td>205.239</td><td>2%</td><td>€</td><td>833.297</td><td>5%</td></tr><tr><td>Zandvoort</td><td>€</td><td>183.606</td><td>2%</td><td>€</td><td>1.380.793</td><td>8%</td></tr><tr><td>Overige</td><td>€</td><td>-</td><td>0%</td><td>€</td><td>389.447</td><td>2%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td></td><td>€</td><td>16.270.095</td><td></td></tr></table>						Deelnemer	Omzet GR-taken			Omzet inclusief taken op verzoek			Beverwijk	€	1.289.824	14%	€	1.882.201	12%	Bloemendaal	€	160.979	2%	€	460.260	3%	Edam-Volendam	€	293.493	3%	€	500.015	3%	Haarlem	€	1.881.296	21%	€	1.967.078	12%	Heemskerk	€	727.454	8%	€	1.517.692	9%	Heemstede	€	158.571	2%	€	385.547	2%	Landsmeer	€	164.728	2%	€	961.476	6%	Noord-Holland	€	473.904	5%	€	920.571	6%	Oostzaan	€	142.353	2%	€	563.647	3%	Purmerend	€	435.838	5%	€	559.716	3%	Uitgeest	€	312.643	3%	€	680.140	4%	Velsen	€	2.339.299	26%	€	2.733.589	17%	Waterland	€	190.250	2%	€	534.626	3%	Wormerland	€	205.239	2%	€	833.297	5%	Zandvoort	€	183.606	2%	€	1.380.793	8%	Overige	€	-	0%	€	389.447	2%	Totaal	€	8.959.477		€	16.270.095	
	Deelnemer	Omzet GR-taken			Omzet inclusief taken op verzoek																																																																																																																															
	Beverwijk	€	1.289.824	14%	€	1.882.201	12%																																																																																																																													
	Bloemendaal	€	160.979	2%	€	460.260	3%																																																																																																																													
Edam-Volendam	€	293.493	3%	€	500.015	3%																																																																																																																														
Haarlem	€	1.881.296	21%	€	1.967.078	12%																																																																																																																														
Heemskerk	€	727.454	8%	€	1.517.692	9%																																																																																																																														
Heemstede	€	158.571	2%	€	385.547	2%																																																																																																																														
Landsmeer	€	164.728	2%	€	961.476	6%																																																																																																																														
Noord-Holland	€	473.904	5%	€	920.571	6%																																																																																																																														
Oostzaan	€	142.353	2%	€	563.647	3%																																																																																																																														
Purmerend	€	435.838	5%	€	559.716	3%																																																																																																																														
Uitgeest	€	312.643	3%	€	680.140	4%																																																																																																																														
Velsen	€	2.339.299	26%	€	2.733.589	17%																																																																																																																														
Waterland	€	190.250	2%	€	534.626	3%																																																																																																																														
Wormerland	€	205.239	2%	€	833.297	5%																																																																																																																														
Zandvoort	€	183.606	2%	€	1.380.793	8%																																																																																																																														
Overige	€	-	0%	€	389.447	2%																																																																																																																														
Totaal	€	8.959.477		€	16.270.095																																																																																																																															
	<table><tr><th></th><th colspan="3">Omzet GR-taken</th><th colspan="3">Omzet taken op verzoek</th></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td>55%</td><td>€</td><td>7.310.618</td><td>45%</td></tr></table>							Omzet GR-taken			Omzet taken op verzoek			Totaal	€	8.959.477	55%	€	7.310.618	45%																																																																																																																
	Omzet GR-taken			Omzet taken op verzoek																																																																																																																																
Totaal	€	8.959.477	55%	€	7.310.618	45%																																																																																																																														
Is het voor de raad duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uitziet, wie hierbij betrokken zijn	Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer.																																																																																																																																			
	Vanuit de raadsessie komt naar voren dat de rollen, taken en verantwoordelijkheden formeel wel duidelijk zijn geregeld. Het systeem van een GR is juridisch helder: de wethouder vertegenwoordigt de gemeente in het AB en brengt raadsinput in via zienswijzen. De raadsleden ervaren echter dat hun invloed beperkt is tot zienswijzen indienen, waarbij zij weinig zicht hebben op hoe deze worden opgepakt in het regionale overleg. Daarbij geldt dat het systeem van de ODIJ voor de raad nog complexer wordt, door uitbreiding van taken																																																																																																																																			

en wat hun rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn?	onder de Omgevingswet. En dat terwijl de raad nu soms al moeite heeft met het behouden van het overzicht over het werkveld van de ODIJ.
--	---

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting
Afspraken	De algemene afspraken over sturing en informatievoorziening zijn opgenomen in de GR (zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport). Er is geen specifieke nota voor sturing op verbonden partijen/samenwerkingsverbanden aangetroffen. GR'en komen wel als vast agendapunt op de commissieagenda ('terugkoppeling GR'en) met als doel om de raadsleden bij te praten op voor hen relevante ontwikkelingen. Daar wordt echter, naar de ervaring van de raad, weinig gebruik van gemaakt. Daarnaast is er in februari 2024, unaniem, een motie aangenomen om een pilot in te stellen voor het 'raadsrapporteurschap' voor een aantal verbonden partijen, waaronder de ODIJ. Het presidium wordt in deze motie verzocht een voorstel te doen voor een afgebakend takenpakket voor de raadsrapporteurs. Het college wordt de opdracht gegeven: - aan de raad een voorstel te doen voor een werkwijze waarbij de raad vroegtijdig wordt meegenomen voor overleg met de raadsrapporteurs, passend bij de GR-agenda's. - elke op komst zijnde (grote) verandering vroegtijdig aan de raad en raadsrapporteurs voor te leggen; - meer gebruik te maken van het hiervoor gememoreerde agendapunt in de commissies om zo de raad op de hoogte te houden van relevante ontwikkelingen en het overleg breed te zoeken. Uit de sessie met de raad kwam naar voren dat deze rapporteurs eind 2025 aangesteld moeten worden. De opdracht, inclusief takenpakket (wat doen ze wel/niet) moet hiervoor nog worden geformuleerd. In dezelfde vergadering is een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht een passende oplegger te verzorgen bij de behandeling van iedere zienswijze van een GR. Dit bestaat in elk geval uit het doel, de belangrijkste wijzigingen en de stappen naar aanleiding van de vorige zienswijze(n). Het college heeft op 4 maart 2025 een brief gestuurd aan het DB van de ODIJ waarin naar deze motie wordt verwezen. Het DB wordt verzocht om voortaan gebruik te maken van het door het Ministerie van BZK ontwikkelde format dat bedoeld is om de informatiepositie van de raad met betrekking tot GR'en te verbeteren. De gemeente Heemskerk gaat gebruik maken van dit format.
Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief	Rollen De gemeente Heemskerk heeft er eerder voor gekozen beide rollen niet expliciet te scheiden vanwege hun kleine organisatieomvang. Dit gold zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. In de praktijk was het dus ook zo dat er één ambtelijk annotatie werd geschreven voor zowel het DB als het AB, waar de bestuurder van Heemskerk zitting in heeft. De noodzaak voor actieve sturing is in het verleden ook beperkter geweest omdat de dienst - dichtbij de gemeente stond (Heemskerk kent de dienst goed als 'founding father'); en - er weinig aanleiding was vanwege weinig klachten/meldingen.

Tegelijkertijd erkent Heemskerk dat een zekere verzakelijking goed zou zijn en het expliciteren van eigenaarschap en opdrachtgeverschap kan worden verbeterd. Dit geldt zowel voor de afspraken onderling (Heemskerk-ODIJ) als het congruent maken van afspraken op deelnemersniveau. De gemeente is daarom blij dat dit wordt aangepakt in de herijking van de GR en de DVO.

Op bestuurlijk niveau is nu ook gekeken of er onderscheid tussen wethouders gemaakt kan worden in het vertegenwoordigen van het gemeentebelang (opdrachtgeversperspectief) en het belang van de dienst (eigenaarschapsperspectief).

Beleid

Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor Heemskerk uitvoert.

In het kader van dit onderzoek zijn voor Heemskerk geen aanvullende beleidsdocumenten gedeeld die als basis dienen voor de opdracht aan en sturing op de ODIJ.

Betrokkenheid raad via zienswijzen

De gemeenteraad heeft, sinds de start van het *proces robuustheid*, de volgende zienswijzen ingediend.

Document	Zienswijze
Jaarstukken 2023, eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	- De raad moedigt ODIJ aan om ook na te denken over de eigen besparingsopgave. Hierin kan een goede verdeling van structurele en incidentele bedragen worden meegenomen; zeker als daarmee een besparing te behalen valt. Ook kan kritisch gekeken worden naar de taken die uitgevoerd worden, aangezien in de stukken ook wordt opgemerkt dat sommige oude taken door nieuwe worden verdrongen. Wat betreft de financiering moedigt de commissie de ODIJ ook aan om gebruik te maken van beschikbare subsidies. - De raad ziet de volgende keer graag meer informatie over de incidentele en structurele bedragen in de stukken van de ODIJ. - De raad adviseert een gezamenlijk onderzoek naar het functioneren van ODIJ op te nemen in de zienswijze, dat eventueel door de rekenkamers uitgevoerd zou kunnen worden. - De raad verzoekt in de begroting een overzicht te laten opnemen van de wettelijke en bovenwettelijke taken die aan ODIJ zijn toebedeeld zodat de raad de mogelijkheid heeft bovenwettelijke taken aan te wijzen die niet uitgevoerd gaan worden, om te bezuinigen op de uitvoeringskosten van ODIJ.
Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025 - De raad benadrukt dat de extra bijdrage een incidentele bijdrage betreft - De raad verzoekt ODIJ om de raad intensief te betrekken bij de herijking van de Gemeenschappelijke Regeling, DVO en financieringsstructuur.
Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	De raad van Heemskerk wenst een positieve zienswijze af te geven: - op de concept begroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond; - over de transparantie en de wijze waarop de Omgevingsdienst IJmond pro actief haar taken op pakt; - over de manier waarop de Omgevingsdienst IJmond aan de slag is met de opgave om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst. En spreekt tegelijkertijd zijn steun uit voor het traject wat op dit moment gevolgd wordt. De raad van Heemskerk spreekt zijn zorg uit over: - de robuustheid van de Omgevingsdienst IJmond; - de achterstanden in de werkzaamheden; - de financiering in relatie tot de financiële situatie van de gemeente; - het werk wat nog gedaan moet worden om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst.

Perspectief vanuit de raad op sturing en informatievoorziening	Vanuit de sessie met de raad komt naar voren dat de raad ervaart dat de sturingsmogelijkheden op de ODIJ beperkt zijn. De sturing verloopt indirect via de wethouder, waarbij onduidelijk is in hoeverre lokale raadsinput daadwerkelijk wordt meegenomen in regionale besluitvorming. Een vraag die hier boven hangt is hoe erg dit is. De ODIJ is een collegeregelgeving waarbij de raad automatisch meer op afstand staat. Breder wordt erkend dat er een gesprek gevoerd dient te worden binnen de raad over de rol die hij voor zich ziet ten opzichte van de ODIJ (en GR'en specifiek), en wat dit betekent voor de informatiebehoefte. De raad worstelt op dit moment wel met zijn controlerende functie omdat in ogen van de raadsleden: • er te beperkt kengetallen en prestatie-indicatoren zichtbaar zijn • het onduidelijk is aan de hand van welke kaders er dient te worden gecontroleerd • de terugkoppeling over GR'en (vast agendapunt) te weinig wordt benut. In het kader van de sturing op de ODIJ wordt verwacht dat de raadsrapporteurs een verbetering kunnen bieden. De opdracht hiervoor dient echter nog verder te worden uitgewerkt.
---	--

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid raad	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) is de raad van Heemskerk specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen: <i>Raadsvoorstel- en besluit jaarstukken 2023, eerste begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025 (27 juni 2024)</i> Hierbij wordt o.a. aangegeven: ODIJ voldoet op dit moment niet aan het robuustheid-criterium vanuit het interbestuurlijk programma. Het algemeen bestuur heeft in opdracht van de staatssecretaris een plan van aanpak opgesteld voor de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige dienst. Het zelfstandig toekomstbestendig worden gaat gepaard met een ontwikkelagenda met daarop een vijftal ontwikkellijnen. De bestuurlijk vastgestelde ontwikkellijnen zijn: 1. Het herijken van de bestaande taken en formatie 2. Het onderzoeken van een verbreding van het huidige takenpakket 3. Het vereenvoudigen van de GR 4. Het vormgeven van een structurele provinciebrede samenwerking 5. De doorontwikkeling van de interne organisatie De financiële effecten van de uitwerkingen van deze vijf ontwikkellijnen zijn nog niet gekwantificeerd en daarom zijn deze niet verwerkt in de begroting van 2025 en de meerjarenraming. ODIJ verwacht dit jaar nog met een begrotingswijziging 2025 te komen. <i>Collegevoorstel zienswijze op de eerste begrotingswijziging 2025 (17 september 2024).</i> Het college verzorgt een uitgebreide onderbouwing voor de in te dienen zienswijze waarbij wordt ingegaan op het huidige en toekomstige beeld van de ODIJ. Het college schetst het proces van de zelftoets, het PvA, de te maken bestuurlijke keuzes op de korte termijn én de lange termijn. <i>Beeldvormende sessie – nut en noodzaak begrotingswijziging 2025 (1 oktober 2024)</i> De directeur van de ODIJ geeft in de raad van Heemskerk een toelichting over het nut en de noodzaak van de begrotingswijziging 2025. <i>Behandeling Ontwerpbegroting 2026 en Jaarstukken Omgevingsdienst IJmond (13 mei 2025)</i> Wethouder Zalinyan zegt toe rond september (2025) te zorgen voor een presentatie over de financiële scenario's en de nieuwe structuur c.q. regeling van de Omgevingsdienst.

Raadsvoorstel Concept Jaarrekening 2024 Omgevingsdienst IJmond en Concept Begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond (26 juni 2025)

In het raadsvoorstel wordt uitgebreid ingegaan op het proces robuustheid/toekomstbestendigheid. Dit is ook de eerste keer dat gebruik wordt gemaakt van het modelformat van het Ministerie van BZK t.b.v. de GR'en. Daar wordt onder andere het volgende opgenomen.

6 Te nemen besluiten			
Het eerstvolgende te nemen besluit van de verbonden partij/gemeenschappelijke regeling dat over het onderwerp genomen moet worden. Welke relatie is er met de begroting, bestuursrapportage of rekening.			
Volgende besluiten, verwachte kwartaal:	Soort stuk	Wie is bevoegd	Onderwerp/ besluit
4de kwartaal	Doorontwikkeling ODII	Algemeen Bestuur/Raad	Zienswijze procedure

Perspectief op proces

Raad

Vanuit het gesprek met de raad is naar voren gekomen dat een deel van de raad het robuustheidsproces als abstract en op afstand ervaart. Het gevoel overheerst dat de raad pas laat is geïnformeerd over problemen rondom robuustheid. Er is geen zicht op de vraag of de gemeenten eerder hadden kunnen sturen om deze uitdagingen te voorkomen. Andere raadsleden geven aan wel zicht te hebben op het proces maar dit vergt wel eigen initiatief. Zo wordt verwezen naar de regionale raadsbijeenkomst die nuttig was maar wel vergt dat de raadsleden deze bezoeken. De veelheid aan informatie en sessies op het brede pallet waar raadsleden op dienen te sturen maakt dit niet eenvoudig. De raad heeft behoefte aan inzicht in de te maken (financiële) keuzes, gekoppeld aan de keuzes voor het takenpakket dat bij de ODII wordt afgenomen.

College

Bestuurlijk wordt het proces als uitdagend beschreven maar wordt ook benadrukt dat er weinig zorgen zijn dat er niet aan de goede knoppen wordt gedraaid. De ODII en de deelnemers staan voor een grote opgave waarbij meerdere trajecten tegelijkertijd lopen, maar er is vertrouwen dat de juiste stappen worden gezet.

De kwaliteitsgerichte benadering, waarbij de ODII verder kijkt dan sec het omzetcriterium vanuit het IBP-VTH, wordt als positief ervaren. Ook de solidariteit die er over het algemeen tussen de deelnemers is, ondanks verschillen in (financiële) belangen, is een kracht. Ook wordt door lenW erkend dat de ODII goede stappen zet. Tegelijkertijd wordt duidelijkheid vanuit het Rijk gemist. Dit maakt het uitdagend om op dit moment op verschillende borden tegelijkertijd te schaken. Een ander aandachtspunt voor het vervolg is het politieke landschap. Zowel de gemeenteraads- als landelijke verkiezingen kunnen het speelveld veranderen, wat flexibiliteit in het proces vereist.

Ambtelijk

De betrokken ambtenaren ervaren het proces als een flinke uitdaging vanwege de samenhang van alle ontwikkelingen, maar zijn positief over de aanpak van het proces. De ODII volgt volgens de organisatie een logische werkwijze met onderzoek naar diverse toekomstscenario's en alternatieven. De noodzaak tot een robuustere dan wel toekomstbestendige organisatie wordt breed erkend en was geen verrassing voor de organisatie. Voor Heemskerk is vooral belangrijk dat de uniformiteit in afspraken groeit en rolduidelijkheid wordt aangepakt.

De organisatie is goed aangesloten op het proces en heeft ook de capaciteit om een goede gesprekspartner te zijn voor de ODII in dit proces en te sparren over ontwikkelrichtingen.

	Benadrukt wordt dat er aandacht moet blijven voor dat wat wel goed gaat. Ook de huidige kwaliteit moet gewaardeerd blijven. Veel gemeenten in het IJmond-gebied zijn tevreden over de dienstverlening en nabijheid van de ODIJ. Wat dat betreft wordt er ook wel een verschil ervaren in nabijheid tussen deelnemers, wat als logisch gevolg wordt gezien van het werken met drie deelregio's.
--	---

4. Gemeente Heemstede

Heemstede in beeld – feitelijke informatie (peildatum juli, 2025)

Aspect	Toelichting																																																																																																								
Afspraken met ODIJ	Mandaat																																																																																																								
	In het <i>Algemeen mandaat- en machtigingsbesluit plustaken en milieutakenpakket Heemstede - Omgevingsdienst IJmond (2024)</i> zijn de afspraken over de mandatering vastgelegd.																																																																																																								
	Takenpakket																																																																																																								
	De ODIJ voert op grond van artikel 16 van de GR, de dienstverleningsovereenkomsten en het uitvoeringsprogramma in mandaat het milieutakenpakket uit voor zover deze bevoegdheden niet zijn overgedragen aan de omgevingsdienst. De ODIJ voert op grond van de artikelen 16 en 18 van de GR Omgevingsdienst IJmond, de dienstverleningsovereenkomsten en het uitvoeringsprogramma onderstaande plustaken uit. - Alcoholwet - ADR (internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg). [Bron: Algemeen mandaat- en machtigingsbesluit plustaken en milieutakenpakket Heemstede - Omgevingsdienst IJmond (2024)] De gemeente voert voor ‘Bouwen’ zélf de taken rondom vergunningverlening & toezicht uit. Acht van de vijftien (8/14) gemeenten hebben deze taken belegd bij de ODIJ (57%).																																																																																																								
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	<table><tr><th>Deelnemer</th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet inclusief taken op verzoek</th></tr><tr><td>Beverwijk</td><td>€</td><td>1.289.824 14%</td><td>€</td><td>1.882.201 12%</td></tr><tr><td>Bloemendaal</td><td>€</td><td>160.979 2%</td><td>€</td><td>460.260 3%</td></tr><tr><td>Edam-Volendam</td><td>€</td><td>293.493 3%</td><td>€</td><td>500.015 3%</td></tr><tr><td>Haarlem</td><td>€</td><td>1.881.296 21%</td><td>€</td><td>1.967.078 12%</td></tr><tr><td>Heemskerk</td><td>€</td><td>727.454 8%</td><td>€</td><td>1.517.692 9%</td></tr><tr><td>Heemstede</td><td>€</td><td>158.571 2%</td><td>€</td><td>385.547 2%</td></tr><tr><td>Landsmeer</td><td>€</td><td>164.728 2%</td><td>€</td><td>961.476 6%</td></tr><tr><td>Noord-Holland</td><td>€</td><td>473.904 5%</td><td>€</td><td>920.571 6%</td></tr><tr><td>Oostzaan</td><td>€</td><td>142.353 2%</td><td>€</td><td>563.647 3%</td></tr><tr><td>Purmerend</td><td>€</td><td>435.838 5%</td><td>€</td><td>559.716 3%</td></tr><tr><td>Uitgeest</td><td>€</td><td>312.643 3%</td><td>€</td><td>680.140 4%</td></tr><tr><td>Velsen</td><td>€</td><td>2.339.299 26%</td><td>€</td><td>2.733.589 17%</td></tr><tr><td>Waterland</td><td>€</td><td>190.250 2%</td><td>€</td><td>534.626 3%</td></tr><tr><td>Wormerland</td><td>€</td><td>205.239 2%</td><td>€</td><td>833.297 5%</td></tr><tr><td>Zandvoort</td><td>€</td><td>183.606 2%</td><td>€</td><td>1.380.793 8%</td></tr><tr><td>Overige</td><td>€</td><td>- 0%</td><td>€</td><td>389.447 2%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td>€</td><td>16.270.095</td></tr></table> <table><tr><th></th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet taken op verzoek</th></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477 55%</td><td>€</td><td>7.310.618 45%</td></tr></table> Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer.					Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek		Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%	Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%	Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%	Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%	Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%	Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%	Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%	Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%	Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%	Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%	Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%	Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%	Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%	Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%	Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%	Overige	€	- 0%	€	389.447 2%	Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095		Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek		Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%
Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek																																																																																																						
Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%																																																																																																					
Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%																																																																																																					
Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%																																																																																																					
Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%																																																																																																					
Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%																																																																																																					
Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%																																																																																																					
Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%																																																																																																					
Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%																																																																																																					
Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%																																																																																																					
Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%																																																																																																					
Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%																																																																																																					
Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%																																																																																																					
Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%																																																																																																					
Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%																																																																																																					
Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%																																																																																																					
Overige	€	- 0%	€	389.447 2%																																																																																																					
Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095																																																																																																					
	Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek																																																																																																						
Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%																																																																																																					
Is het voor de raad duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uitziet, wie hierbij betrokken zijn	Vanuit de raadsessie komt naar voren dat de raad in de basis weet hoe het stelsel van de ODIJ formeel is vormgegeven en wie er deelnemen aan de regeling. Als het gaat over het specifieke takenpakket en de onderlinge rolverdeling wordt het meer diffuus. Zo wordt er geen structurele discussie gevoerd over de vraag of men het eens is met het huidige takenpakket en is het iet altijd helder waar verantwoordelijkheden beginnen én eindigen.																																																																																																								

en wat hun rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn?

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting			
Afspraken	De algemene afspraken over sturing en informatievoorziening zijn opgenomen in de GR (zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport). De gemeente Heemstede heeft voor verbonden partijen, zoals de ODIJ, een nota verbonden partijen (2021). Deze nota kent een twaalftal uitgangspunten waarvan we een aantal, voor de ODIJ, relevante eruit lichten. 1. Bij de jaarrekening wordt jaarlijks, door middel van een quickscan, een korte evaluatie gehouden over de verbonden partijen. 2. De gemeente Heemstede gaat in principe alleen een collegeregeling, zoals de ODIJ, aan. <table><tr><td>Collegeregeling</td><td>Het college beslist definitief, na toestemming van de raad.</td><td>De raad moet toestemming verlenen, voordat het college definitief kan beslissen.</td></tr></table> → De raad kan bij college(leden) verantwoording vragen maar ook verantwoording vragen aan andere leden van het AB. 3. De zienswijzen van de begrotingen en andere kaderstellende voorstellen van gemeenschappelijke regelingen worden als A-stuk aan de raad aangeboden. 4. Op de agenda van de raad/commissie wordt periodiek of vast het agendapunt 'mededelingen uit het college' opgenomen. 5. We maken regionale afspraken om zienswijzen, moties en amendementen die betrekking hebben op verbonden partijen, met elkaar te delen. 6. Trainingen voor raadsleden verzorgen bij de start van elke raadsperiode.	Collegeregeling	Het college beslist definitief, na toestemming van de raad.	De raad moet toestemming verlenen, voordat het college definitief kan beslissen.
Collegeregeling	Het college beslist definitief, na toestemming van de raad.	De raad moet toestemming verlenen, voordat het college definitief kan beslissen.		
Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief	Rollen In de <i>nota verbonden partijen</i> (2021) wordt ingegaan op het opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief. Beschreven staat dat deze rollen conflicterend met elkaar kunnen zijn. In dat geval moet een afweging worden gemaakt welke rol prevaleert boven de andere. De nota biedt een praktische oplossing voor de 'dubbele petten-problematiek' door binnen het college de eigenaarsrol (lid van bestuur/uitoefenen stemrecht) te scheiden van de opdrachtgeversrol (portefeuillehouder financiën)." Concreet betekent dit dat het ene collegelid zitting neemt in het bestuur van de verbonden partij (eigenaarsfunctie). En dat een ander collegelid (vaak portefeuillehouder financiën) de financiële stukken en behaalde resultaten controleert (vanuit de opdrachtgeversrol). In de praktijk lijkt deze scheiding minder expliciet plaats te vinden. De inhoudelijke portefeuillehouder milieutaken heeft zitting in het AB. De bestuurder vertegenwoordigt vanuit die rol zowel het eigenaars- als opdrachtgeversperspectief. Beleid Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders			

	voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor Heemstede uitvoert. In het kader van dit onderzoek zijn voor Heemstede geen aanvullende beleidsdocumenten gedeeld die als basis dienen voor de opdracht aan en sturing op de ODIJ.								
Betrokkenheid raad via zienswijzen	De gemeenteraad heeft, sinds de start van het <i>proces robuustheid</i>, de volgende zienswijzen ingediend. <table><tr><th>Document</th><th>Zienswijze</th></tr><tr><td>Eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025</td><td>Gemeente Heemstede onderstreept het belang van het uitgangspunt en het voornemen van het maken van afspraken ter verbetering van de dienstverlening en de samenwerking met de individuele gemeenten. Dit om de samenwerking inhoudelijk te herijken en om meer transparantie te krijgen in de samenwerking en de bijbehorende financiële afspraken in de GR.</td></tr><tr><td>Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond</td><td>De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met de toezegging dat de raad in januari via een technische sessie nader wordt geïnformeerd.</td></tr><tr><td>Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond</td><td>De raad geeft positieve zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond</td></tr></table>	Document	Zienswijze	Eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	Gemeente Heemstede onderstreept het belang van het uitgangspunt en het voornemen van het maken van afspraken ter verbetering van de dienstverlening en de samenwerking met de individuele gemeenten. Dit om de samenwerking inhoudelijk te herijken en om meer transparantie te krijgen in de samenwerking en de bijbehorende financiële afspraken in de GR.	Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met de toezegging dat de raad in januari via een technische sessie nader wordt geïnformeerd.	Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	De raad geeft positieve zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond
Document	Zienswijze								
Eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	Gemeente Heemstede onderstreept het belang van het uitgangspunt en het voornemen van het maken van afspraken ter verbetering van de dienstverlening en de samenwerking met de individuele gemeenten. Dit om de samenwerking inhoudelijk te herijken en om meer transparantie te krijgen in de samenwerking en de bijbehorende financiële afspraken in de GR.								
Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met de toezegging dat de raad in januari via een technische sessie nader wordt geïnformeerd.								
Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	De raad geeft positieve zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond								
Perspectief vanuit de raad op sturing en informatievoorziening	De raadsleden ervaren een informatie overload zonder duidelijkheid. Hoewel de informatiedichtheid per stuk te hoog is wordt cruciale stuurinformatie juist gemist. Zo is er geen zicht op wat de gemeente aan taken afneemt en wat de kwaliteit daarvan is. De raadsleden ervaren op "een paar lagen afstand" van de daadwerkelijke besluitvorming te staan. Daarbij frustreert het dat Heemstede een relatief kleine partij is in een groter geheel en is het de vraag welke sturingsmogelijkheden daar op zijn. Op dit moment is de ODIJ geen lopend onderwerp van gesprek maar vindt de agendering meer incident gedreven plaats. De ervaring is dat de ODIJ soms 'op popt' op de agenda. Het gevoel van beperkingen rondom sturing en informatievoorziening is niet ODIJ-eigen maar geldt voor meer GR'en. Er is te weinig zicht op de resultaten van GR'en terwijl kosten lopende de jaren zijn toegenomen. Op 4 juli 2024 is in dat licht door de raad de Motie "Gemeenschappelijke regelingen" aangenomen. Hierin wordt het college verzocht om uiterlijk in de Kadernota 2026 met voorstellen te komen voor bezuinigingen op de gemeenschappelijke regelingen.								

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid raad	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) is de raad van Heemstede specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen: <i>Raadsbesluit jaarstukken 2023, eerste begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025 (27 juni 2024)</i> Hierbij wordt o.a. aangegeven: ODIJ voldoet op dit moment niet aan het robuustheid-criterium vanuit het interbestuurlijk programma. Het algemeen bestuur heeft in opdracht van de staatssecretaris een plan van aanpak opgesteld voor de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige dienst. Het zelfstandig toekomstbestendig worden gaat gepaard met een ontwikkelagenda met daarop een vijftal ontwikkellijnen. De bestuurlijk vastgestelde

	ontwikkellijnen zijn: 1. Het herijken van de bestaande taken en formatie 2. Het onderzoeken van een verbreding van het huidige takenpakket 3. Het vereenvoudigen van de GR 4. Het vormgeven van een structurele provinciebrede samenwerking 5. De doorontwikkeling van de interne organisatie. De financiële effecten van de uitwerkingen van deze vijf ontwikkelijnen zijn nog niet gekwantificeerd en daarom zijn deze niet verwerkt in de begroting van 2025 en de meerjarenraming. ODIJ verwacht dit jaar nog met een begrotingswijziging 2025 te komen. <i>Raadsbesluit eerste begrotingswijziging 2025 (24 oktober 2024).</i> In het raadsbesluit zit een uitgebreide onderbouwing voor de in te dienen zienswijze waarbij wordt ingegaan op het huidige en toekomstige beeld van de ODIJ. Het proces wordt geschetst, het PvA wordt toegelicht evenals de te maken bestuurlijke keuzes op de korte en de lange termijn. <i>Raadsinformatiebericht Plan van aanpak toekomstbestendige Omgevingsdienst IJmond (12 november 2024)</i> De raad wordt, na toezegging van de wethouder tijdens de commissie Middelen, geïnformeerd over de ontwikkelingen bij de ODIJ. Met dit bericht informeert het college over de voortgang en planning van het proces rondom robuustheid/toekomstbestendigheid en gaat het in op de betrokkenheid van de raden (inclusief planning). Het college gaat ook in op verwachtingen van taken in de toekomst. Heemstede neemt op dit moment voornamelijk basis milieutaken af. Verwacht wordt dat in de toekomst juist meer milieutaken uitgevoerd moeten worden door de ODIJ. Bezuinigingen binnen de GR daardoor hoogstwaarschijnlijk niet mogelijk. <i>Raadsvoorstel Concept Jaarrekening 2024 Omgevingsdienst IJmond en Concept Begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond (26 juni 2025)</i> De raad wordt meegenomen in de P&C-stukken en gevraagd een zienswijze te geven. In de onderbouwing wordt onder andere aangegeven dat huidige inzichten laten zien dat het takenpakket onder de nieuwe GR een grotere bijdrage van gemeente Heemstede vragen. Dit is ook kenbaar gemaakt in het Onderzoek Motie gemeenschappelijke regelingen. De raad is ook een aantal keer bijgepraat tijdens de commissies (o.a. voorafgaand aan besluitvorming over de zienswijzen), bijvoorbeeld op 14 februari 2024 en op 9 oktober 2024. Daarbij is ook een toezegging gedaan om de raad te informeren over de ontwikkelingen bij de ODIJ. Dit leidde tot het raadsinformatiebericht van 12 november 2024.
Perspectief op proces	Raad Vanuit het gesprek met de raad is naar voren gekomen dat de raadsleden hun betrokkenheid bij het proces robuustheid/toekomstbestendigheid als ontoereikend ervaren. Er is weinig zicht op de achtergronden en doelstellingen van het proces. De invloed op het proces wordt als nihil ervaren. Als kleinere gemeente voelt de raad dat het een marginale rol speelt als mede-eigenaar. De onduidelijkheid over de toekomstige organisatievorm - met name rond mogelijke fusies - vergroot hun gevoel van onzekerheid en gebrek aan controle. De raadsleden wijzen op fundamentele structurele problemen (rondom GR'en): te veel bestuurlijke lagen, onduidelijke verantwoordelijkheidsverdeling, en een organisatie-model waarbij de gemeente steeds verder op afstand komen te staan van de daadwerkelijke uitvoering. Het proces wordt door hen als iets dat over hen

heen gebeurt waarbij zij slechts kunnen reageren in plaats van proactief kunnen sturen. De vraag welke sturende rol de raad zou moeten hebben in samenspel met het college is geen structureel onderwerp van gesprek.

College

Bestuurlijk wordt het proces ervaren als grondig maar complex. De wethouder waardeert de diepgaande benadering die vertrouwen biedt dat nu de benodigde stappen worden gezet. Er is nu tot in de diepte inzicht in knelpunten zoals personeelstekorten, gemiste controles en prioritering van bedrijfscontroles. En hier worden consequenties aan verbonden volgens een transparant proces. De ODJ en de deelnemers zijn wakker geschud door landelijke ontwikkelingen en stappen vanuit de directie. Als aandachtspunten worden gezien:

- De complexiteit en het detailniveau waarbij het risico bestaat om als bestuurder te veel de verzanden in details. Dit vergt ook goede ambtelijke ondersteuning.
- Het collectief in blijven vullen van het eigenaarschap. In, met name financiële, discussies kan het gemeentelijke belang boven het collectieve belang van de dienst prevaleren. Dit is inherent aan het GR-construct maar vergt dat er transparantie naar elkaar blijft.
- Raadsbetrokkenheid. Ondanks dat informatie periodiek gedeeld wordt en wordt behandeld blijft het een uitdaging om de raden mee te nemen en in positie te brengen.

Ambtelijk

Vanuit ambtelijk perspectief wordt het robuustheidsproces van de ODJ ervaren als een complexe maar noodzakelijke transformatie die de goede richting opgaat. De operationele samenwerking met de ODJ functioneert goed, met verbeterde communicatiestructuren, toegenomen transparantie en kwalitatief goede informatievoorziening sinds de komst van nieuwe contactfunctionarissen aan beide kanten.

Echter, de informatieovervloed (met soms 300 pagina's per AB-vergadering) en de onderlinge afhankelijkheid van de drie hoofdsporen maken het proces soms lastig overzichtelijk en stuurbaar. De te maken bestuurlijke keuzes moeten nog gemaakt worden maar er is in het proces nu al wel zicht op verschillende uitgangspunten en belangen tussen deelnemers.

Al met al wordt het proces als pragmatisch en realistisch beoordeeld. De koers wordt als goed bestempeld maar meer tijd voor strategische afwegingen wenselijk zou zijn. Gelet op de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen wordt deze zekere tijdsdruk echter ook als logisch ervaren. De operationele dienstverlening en bereikbaarheid van de ODJ worden als sterke punten gezien die behouden moeten blijven in het toekomstige model.

5. Gemeente Landsmeer

Landsmeer in beeld – feitelijke informatie (peildatum juli, 2025)

Aspect	Toelichting																																																																																																				
Afspraken met ODIJ	Mandaat In het <i>Algemeen mandaat</i>-, en <i>machtigingsbesluit plustaken en milieutakenpakket Landsmeer - Omgevingsdienst IJmond 2024</i> is vastgelegd dat er wordt gekozen voor een algemeen geformuleerd mandaatbesluit. Dit betekent dat de ODIJ de bevoegdheid wordt verleend om – op een enkele uitzondering na – alle besluiten te nemen en overige handelingen te verrichten die voor een goede uitvoering van de taken en bevoegdheden nodig zijn. Takenpakket³ De wettelijke basis- en plustaken die Omgevingsdienst IJmond voor gemeente Landsmeer uitvoert zijn: • Het volledige milieutakenpakket inclusief advisering, toezicht en handhaving drank- en horecawetgeving (APV), • Bouw- en woningtoezicht en brandveiligheidstaken • Diverse taken en projecten uit op het gebied van duurzaamheid en energietransitie. Voor de taken die de ODIJ buiten de gemeenschappelijke regeling uitvoert voor Landsmeer, zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten																																																																																																				
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer. <table><tr><th>Deelnemer</th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet inclusief taken op verzoek</th></tr><tr><td>Beverwijk</td><td>€</td><td>1.289.824 14%</td><td>€</td><td>1.882.201 12%</td></tr><tr><td>Bloemendaal</td><td>€</td><td>160.979 2%</td><td>€</td><td>460.260 3%</td></tr><tr><td>Edam-Volendam</td><td>€</td><td>293.493 3%</td><td>€</td><td>500.015 3%</td></tr><tr><td>Haarlem</td><td>€</td><td>1.881.296 21%</td><td>€</td><td>1.967.078 12%</td></tr><tr><td>Heemskerk</td><td>€</td><td>727.454 8%</td><td>€</td><td>1.517.692 9%</td></tr><tr><td>Heemstede</td><td>€</td><td>158.571 2%</td><td>€</td><td>385.547 2%</td></tr><tr><td>Landsmeer</td><td>€</td><td>164.728 2%</td><td>€</td><td>961.476 6%</td></tr><tr><td>Noord-Holland</td><td>€</td><td>473.904 5%</td><td>€</td><td>920.571 6%</td></tr><tr><td>Oostzaan</td><td>€</td><td>142.353 2%</td><td>€</td><td>563.647 3%</td></tr><tr><td>Purmerend</td><td>€</td><td>435.838 5%</td><td>€</td><td>559.716 3%</td></tr><tr><td>Uitgeest</td><td>€</td><td>312.643 3%</td><td>€</td><td>680.140 4%</td></tr><tr><td>Velsen</td><td>€</td><td>2.339.299 26%</td><td>€</td><td>2.733.589 17%</td></tr><tr><td>Waterland</td><td>€</td><td>190.250 2%</td><td>€</td><td>534.626 3%</td></tr><tr><td>Wormerland</td><td>€</td><td>205.239 2%</td><td>€</td><td>833.297 5%</td></tr><tr><td>Zandvoort</td><td>€</td><td>183.606 2%</td><td>€</td><td>1.380.793 8%</td></tr><tr><td>Overige</td><td>€</td><td>- 0%</td><td>€</td><td>389.447 2%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td>€</td><td>16.270.095</td></tr></table> <table><tr><th></th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet taken op verzoek</th></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477 55%</td><td>€</td><td>7.310.618 45%</td></tr></table>	Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek		Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%	Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%	Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%	Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%	Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%	Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%	Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%	Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%	Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%	Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%	Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%	Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%	Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%	Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%	Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%	Overige	€	- 0%	€	389.447 2%	Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095		Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek		Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%
Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek																																																																																																		
Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%																																																																																																	
Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%																																																																																																	
Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%																																																																																																	
Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%																																																																																																	
Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%																																																																																																	
Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%																																																																																																	
Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%																																																																																																	
Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%																																																																																																	
Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%																																																																																																	
Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%																																																																																																	
Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%																																																																																																	
Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%																																																																																																	
Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%																																																																																																	
Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%																																																																																																	
Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%																																																																																																	
Overige	€	- 0%	€	389.447 2%																																																																																																	
Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095																																																																																																	
	Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek																																																																																																		
Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%																																																																																																	

³ Raadsinformatiebrief Uitvoeringsprogramma 2025 Omgevingsdienst IJmond (11 februari 2025)

Is het voor de raad duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uitziet, wie hierbij betrokken zijn en wat hun rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn?

Met de raad van Landsmeer is geen gesprek gevoerd in het kader van dit onderzoek. Het perspectief van de raad van Landsmeer is daardoor niet opgenomen in dit bijlagenrapport.

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting
Afspraken	Los van de GR-specifieke afspraken, zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport, staan in de dienstverleningsovereenkomst (7 januari 2018 - 31 december 2027) afspraken met betrekking tot informatieverstrekking en rapportages, en samenwerking en overleg. In de DVO staat dat de ODIJ voorafgaand aan ieder kalenderjaar, in overleg met de gemeente Landsmeer, een uitvoeringsprogramma opstelt. Dit programma specificeert de uit te voeren taken en is mede gebaseerd op de resultaten van voorgaande viermaandelijke perioden. De uitvoering vindt plaats conform het vastgestelde uitvoeringskader, handhavingsbeleid en relevante bestuursstukken van de gemeente Landsmeer. Jaarlijks stelt de ODIJ een verslag over de voortgang op, waarin de uitvoering van de taken wordt geëvalueerd. De voortgang, resultaten en eventuele knelpunten worden vervolgens besproken in een overleg met de portefeuillehouder van Landsmeer. Verder is in de overeenkomst vastgelegd dat de ODIJ een accountmanager aanwijst als eerste aanspreekpunt voor de ambtelijke organisatie van Landsmeer. De gemeente wijst op haar beurt een ambtenaar aan die strategisch, beleidsmatig en operationeel voldoende ingevoerd is en fungeert als eerste aanspreekpunt richting de ODIJ. De opgestelde stukken van de ODIJ worden via deze contactpersoon doorgeleid binnen de gemeentelijke organisatie. Ten slotte is afgesproken dat met regelmatige intervallen een overleg plaatsvindt tussen de portefeuillehouder en de dienst.
Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief	Rollen Binnen de gemeente Landsmeer is bestuurlijk geen sprake van een formele scheiding tussen het opdrachtgevers- en het eigenaarsperspectief. De wethouder die Landsmeer vertegenwoordigt in het AB, ziet het als zijn taak om daar vooral het eigenaarschap te vertegenwoordigen en niet om lokale belangen in te brengen. Tegelijkertijd geeft hij aan dat het onderscheid tussen de rollen in de praktijk vaak vervaagt. Ambtelijk wordt genoemd dat de rollen van opdrachtgever en eigenaar in het verleden onvoldoende zijn onderscheiden. In de afspraken over de dienstverlening is lange tijd weinig sturing gegeven op concrete prestaties of inzet, mede omdat de DVO's op een globale manier waren ingericht. Tegelijkertijd wordt het opdrachtgeverschap wel ingevuld. Zo is er voor specifieke taakvelden, een ambtelijk aanspreekpunt aangewezen. Daarbij wordt erkend dat het onderhouden van die rol veel tijd en aandacht kan vragen binnen een kleine organisatie.

	Beleid Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor Landsmeer uitvoert. In het kader van dit onderzoek zijn voor Landsmeer geen aanvullende beleidsdocumenten gedeeld die als basis dienen voor de opdracht aan en sturing op de ODIJ.								
Betrokkenheid raad - Zienswijzen	De gemeenteraad heeft, sinds de start van het <i>proces robuustheid</i>, de volgende zienswijzen ingediend. <table><tr><th>Document</th><th>Zienswijze</th></tr><tr><td>Concept begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025</td><td>Zoals bekend staat de financiële positie van gemeenten al enige tijd onder druk. In 2026 worden gemeenten geconfronteerd met het inmiddels bekende 'ravijn'. Desondanks proberen wij onze financiële positie gezond en duurzaam te houden. De stijgende bijdrage aan en kosten voor de gemeenschappelijke regeling en de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) in 2024 en 2025 – hoe verklaarbaar ook – stellen ons voor een financiële uitdaging; te meer omdat de gemeente Landsmeer per 1 januari 2024 een nieuwe DVO voor bouwgerelateerde taken van aanzienlijke financiële omvang heeft gesloten met ODIJ. Wat de gemeenteraad echter vooral zorgen baart, is dat u in de aanbiedingsbrief net als bij de aanbidding van de kadernota aangeeft dat er later dit jaar nog een gewijzigde begroting 2025 volgt en dat inmiddels bekend is dat deze wijziging € 73.000,- bedraagt. De raad verwacht dat ODIJ zich verhoudt tot de financiële uitdagingen waarvoor de (deelnemende) gemeenten zich gesteld zien en dat er voor de gemeentelijke bijdrage een bezuinigingstaakstelling wordt overwogen</td></tr><tr><td>Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond</td><td> • De gemeenteraad wenst inzicht te krijgen in de achterstanden op gemeentelijk niveau, de risico's die daarmee gemoeid zijn en de mogelijke (bestuurlijke) keuzes die daarin gemaakt kunnen worden. • De raad roept op om in het proces dat ODIJ gaat lopen, uitdrukkelijk aandacht te hebben voor de financiële positie van de gemeente • De raad wenst goed aangehaakt te worden bij de herziening van de Gemeenschappelijke Regeling, DVO en financieringsstructuur. </td></tr><tr><td>Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond</td><td> De financiële positie van gemeenten blijft gespannen. De incidentele ruimte uit de Voorjaarsnota 2025 verzacht het structurele tekort slechts beperkt. Dit kader is mede bepalend voor onze beoordeling van de begroting 2026. Bezuinigingsopgave en doorontwikkeling U geeft aan dat een aanvullende generieke bezuiniging in 2026 de voortgang van het doorontwikkelingstraject zou belemmeren. De gemeenteraad onderstreept het belang van een zorgvuldig verloop van deze herijking van governance en financiering. Tegelijkertijd hechten wij aan een slagvaardige en doelmatige bedrijfsvoering. Wij verzoeken het </td></tr></table>	Document	Zienswijze	Concept begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	Zoals bekend staat de financiële positie van gemeenten al enige tijd onder druk. In 2026 worden gemeenten geconfronteerd met het inmiddels bekende 'ravijn'. Desondanks proberen wij onze financiële positie gezond en duurzaam te houden. De stijgende bijdrage aan en kosten voor de gemeenschappelijke regeling en de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) in 2024 en 2025 – hoe verklaarbaar ook – stellen ons voor een financiële uitdaging; te meer omdat de gemeente Landsmeer per 1 januari 2024 een nieuwe DVO voor bouwgerelateerde taken van aanzienlijke financiële omvang heeft gesloten met ODIJ. Wat de gemeenteraad echter vooral zorgen baart, is dat u in de aanbiedingsbrief net als bij de aanbidding van de kadernota aangeeft dat er later dit jaar nog een gewijzigde begroting 2025 volgt en dat inmiddels bekend is dat deze wijziging € 73.000,- bedraagt. De raad verwacht dat ODIJ zich verhoudt tot de financiële uitdagingen waarvoor de (deelnemende) gemeenten zich gesteld zien en dat er voor de gemeentelijke bijdrage een bezuinigingstaakstelling wordt overwogen	Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	• De gemeenteraad wenst inzicht te krijgen in de achterstanden op gemeentelijk niveau, de risico's die daarmee gemoeid zijn en de mogelijke (bestuurlijke) keuzes die daarin gemaakt kunnen worden. • De raad roept op om in het proces dat ODIJ gaat lopen, uitdrukkelijk aandacht te hebben voor de financiële positie van de gemeente • De raad wenst goed aangehaakt te worden bij de herziening van de Gemeenschappelijke Regeling, DVO en financieringsstructuur.	Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	De financiële positie van gemeenten blijft gespannen. De incidentele ruimte uit de Voorjaarsnota 2025 verzacht het structurele tekort slechts beperkt. Dit kader is mede bepalend voor onze beoordeling van de begroting 2026. Bezuinigingsopgave en doorontwikkeling U geeft aan dat een aanvullende generieke bezuiniging in 2026 de voortgang van het doorontwikkelingstraject zou belemmeren. De gemeenteraad onderstreept het belang van een zorgvuldig verloop van deze herijking van governance en financiering. Tegelijkertijd hechten wij aan een slagvaardige en doelmatige bedrijfsvoering. Wij verzoeken het
Document	Zienswijze								
Concept begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	Zoals bekend staat de financiële positie van gemeenten al enige tijd onder druk. In 2026 worden gemeenten geconfronteerd met het inmiddels bekende 'ravijn'. Desondanks proberen wij onze financiële positie gezond en duurzaam te houden. De stijgende bijdrage aan en kosten voor de gemeenschappelijke regeling en de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) in 2024 en 2025 – hoe verklaarbaar ook – stellen ons voor een financiële uitdaging; te meer omdat de gemeente Landsmeer per 1 januari 2024 een nieuwe DVO voor bouwgerelateerde taken van aanzienlijke financiële omvang heeft gesloten met ODIJ. Wat de gemeenteraad echter vooral zorgen baart, is dat u in de aanbiedingsbrief net als bij de aanbidding van de kadernota aangeeft dat er later dit jaar nog een gewijzigde begroting 2025 volgt en dat inmiddels bekend is dat deze wijziging € 73.000,- bedraagt. De raad verwacht dat ODIJ zich verhoudt tot de financiële uitdagingen waarvoor de (deelnemende) gemeenten zich gesteld zien en dat er voor de gemeentelijke bijdrage een bezuinigingstaakstelling wordt overwogen								
Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	• De gemeenteraad wenst inzicht te krijgen in de achterstanden op gemeentelijk niveau, de risico's die daarmee gemoeid zijn en de mogelijke (bestuurlijke) keuzes die daarin gemaakt kunnen worden. • De raad roept op om in het proces dat ODIJ gaat lopen, uitdrukkelijk aandacht te hebben voor de financiële positie van de gemeente • De raad wenst goed aangehaakt te worden bij de herziening van de Gemeenschappelijke Regeling, DVO en financieringsstructuur.								
Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	De financiële positie van gemeenten blijft gespannen. De incidentele ruimte uit de Voorjaarsnota 2025 verzacht het structurele tekort slechts beperkt. Dit kader is mede bepalend voor onze beoordeling van de begroting 2026. Bezuinigingsopgave en doorontwikkeling U geeft aan dat een aanvullende generieke bezuiniging in 2026 de voortgang van het doorontwikkelingstraject zou belemmeren. De gemeenteraad onderstreept het belang van een zorgvuldig verloop van deze herijking van governance en financiering. Tegelijkertijd hechten wij aan een slagvaardige en doelmatige bedrijfsvoering. Wij verzoeken het								

		Algemeen Bestuur dan ook de mogelijkheden voor kostenbeheersing blijvend te verkennen en eventuele financiële ruimte primair in te zetten voor het beperken van de jaarlijkse lasten voor de deelnemende gemeenten. Wij waarderen in dit verband de reactie op de ingediende zienswijzen van 10 januari 2025 en de nadere toelichting in de memo van april 2025, die inzicht geven in de reeds getroffen maatregelen en de verdere planning. Verwachtingen 1. Halfjaarlijks rapporteren over de voortgang van het doorontwikkelingstraject en de structurele financiële effecten. 2. Colleges en raden tijdig betrekken bij besluiten met significante financiële of bestuurlijke consequenties. De aanhoudende onzekerheid over de gemeentelijke financiën vraagt om behoedzaamheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen. Wij vertrouwen erop dat wij gezamenlijk blijven streven naar een evenwichtige balans tussen kwaliteit, effectiviteit en betaalbaarheid.	
Perspectief vanuit de raad op sturing en informatievoorziening	<i>Met de raad van Landsmeer is geen gesprek gevoerd in het kader van dit onderzoek. Het perspectief van de raad van Landsmeer is daardoor niet opgenomen in dit bijlagenrapport.</i>		

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid raad	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) is de raad van Landsmeer specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen: <i>Raadsvoorstel en -besluit Jaarverslag 2021, Jaarrekening 2021, Tweede begrotingswijziging 2022 en Ontwerpbegroting 2023 gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) ondertekend (juni 2022)</i> In het raadsvoorstel wordt verwezen naar het rapport van de commissie Van Aartsen over versterking van het VTH-stelsel. Daarbij wordt benoemd dat ODIJ qua financiering aan de onderkant van het landelijke spectrum zit, waardoor een landelijke normfinanciering kan leiden tot stijgende tarieven voor deelnemers aan de GR. <i>Raadsvoorstel 8ste wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (november 2023)</i> In het raadsvoorstel wordt toegelicht dat de wijziging van de GR onderdeel is van het traject richting een toekomstbestendige omgevingsdienst. Daarbij wordt verwezen naar het landelijke Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP-VTH). De raad wordt geïnformeerd dat in 2024/2025 het gesprek met colleges en raden plaatsvindt over verdere aanpassingen <i>Raadsvoorstel jaarverslag en jaarrekening 2023 OD IJmond (juni 2024)</i>

	In het voorstel staan de uitkomsten van de externe visitatie van ODIJ als onderdeel van het IBP-VTH toegelicht. Ook staat benoemd dat de organisatie sterk leunt op incidentele middelen en dat er een plan van aanpak is opgesteld voor doorontwikkeling richting een toekomstbestendige dienst. De vijf ontwikkelijnen, waaronder het herijken van taken, het vereenvoudigen van de GR en het verbeteren van de financiële basis, worden benoemd. <i>Raadsvoorstel Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond (oktober 2024)</i> In het voorstel wordt aangegeven dat de begroting van 2025 niet structureel in evenwicht is, en dat ODIJ structurele lasten dekt met incidentele baten. Hierover staat toegelicht dat de oorzaken hiervan de toename van kortlopende financiering en aflopende DVO's zijn, en dat de ODIJ streeft naar herstel van deze balans via herziening van de financieringsstructuur. <i>Raadsvoorstel Concept jaarverslag 2024, concept jaarrekening 2024 en concept begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond (mei 2025)</i> In het voorstel staan de highlights van het concept jaarverslag 2024 benoemd de afronding van het IBP-VTH en het vervolgtraject, waarin ODIJ werkt aan een zelfstandig toekomstbestendige organisatie. Ook het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur, en het herstel van scheefgroei tussen deelnemers en over het uitwerken van toekomstscenario's worden benoemd. In de toelichting op de conceptbegroting 2026 wordt benoemd dat opnieuw sprake is van een structureel tekort, dat wordt gedekt met incidentele baten. En dat de ODIJ via vernieuwing van de financieringsstructuur wil toewerken naar structureel financieel evenwicht, om verscherpt toezicht van het ministerie te voorkomen.
Perspectief op proces	Raad <i>Met de raad van Landsmeer is geen gesprek gevoerd in het kader van dit onderzoek. Het perspectief van de raad van Landsmeer is daardoor niet opgenomen in dit bijlagenrapport.</i> College De betrokken wethouder onderschrijft het belang van het robuustheidstraject en ziet voldoende aanleiding om de drie sporen integraal te doorlopen. Met de huidige aanpak komen de knelpunten nu goed boven tafel. Daarbij wordt het traject als adequaat ervaren, omdat het aanzet tot het maken van belangrijke keuzes over bijvoorbeeld wat wel en niet onder te brengen bij de ODIJ. Een belangrijk aandachtspunt is de borging van het traject richting de gemeenteraadsverkiezingen in 2026. Die overgang moet volgens de betrokken wethouder geen aanleiding kunnen zijn om het ingezette spoor ter discussie te stellen. Ambtelijk Binnen de ambtelijke organisatie van Landsmeer wordt het robuustheidstraject nauwgezet gevolgd. Het gevoel is dat er aan de juiste dingen wordt gewerkt. Het feit dat er drie trajecten tegelijk lopen, onder tijdsdruk, maakt het complex. Dit zeker gezien de beperkte ambtelijke capaciteit. Het accounthouderschap wordt ingevuld door een beleidsmedewerker met een breed takenpakket, wat de complexiteit voor een kleinere gemeente illustreert. Daarbij wordt aangegeven dat het een uitdaging is om het traject goed te duiden richting het college en met name richting de raad. Er leeft een zorg dat keuzes worden gemaakt, terwijl een fusiescenario tot een van de opties behoort. Tegelijkertijd wordt erkend dat de ODIJ haar proces transparant inricht, en dat de snelheid waarmee gewerkt wordt begrijpelijk is. De ambtelijke organisatie ziet dat de juiste thema's op tafel liggen, maar

	benadrukt dat het tempo en de samenloop van trajecten spanning opleveren voor een kleine gemeente als Landsmeer.
--	--

6. Gemeente Oostzaan

Oostzaan in beeld – feitelijke informatie (peildatum juli, 2025)

Aspect	Toelichting																																																																																											
Afspraken met ODIJ	Mandaat In het <i>Algemeen mandaat- en machtigingsbesluit basistaken en plustaken gemeente Oostzaan - Omgevingsdienst IJmond (2024)</i> zijn de afspraken over de mandatering vastgelegd. Dit houdt in dat – tenzij in dit mandaatbesluit uitzonderingen zijn beschreven – aan de Omgevingsdienst IJmond alle mandaten worden verleend die nodig zijn voor het kunnen uitvoeren van het basistakenpakket. In het huidige mandaat zijn ook plustaken genoemd die opnieuw vastgelegd moeten worden naast het nieuwe basistakenpakket.																																																																																											
	Takenpakket Het college verleent aan de directeur mandaat tot het namens het college nemen van alle besluiten die voortvloeien uit het basistakenpakket. In de dienstverleningsovereenkomst (1 januari 2018-31 december 2027) is vastgelegd dat de ODIJ alle benodigde en mogelijke taken voor Oostzaan uitvoert, te weten: - het volledige milieutakenpakket - toezicht en handhaving drank- en horecawetgeving - bouw- en woningtoezichtstaken - brandveiligheidstaken; en - ruimtelijke ordeningstoezicht.																																																																																											
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	<table><tr><th>Deelnemer</th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet inclusief taken op verzoek</th></tr><tr><td>Beverwijk</td><td>€</td><td>1.289.824 14%</td><td>€</td><td>1.882.201 12%</td></tr><tr><td>Bloemendaal</td><td>€</td><td>160.979 2%</td><td>€</td><td>460.260 3%</td></tr><tr><td>Edam-Volendam</td><td>€</td><td>293.493 3%</td><td>€</td><td>500.015 3%</td></tr><tr><td>Haarlem</td><td>€</td><td>1.881.296 21%</td><td>€</td><td>1.967.078 12%</td></tr><tr><td>Heemskerk</td><td>€</td><td>727.454 8%</td><td>€</td><td>1.517.692 9%</td></tr><tr><td>Heemstede</td><td>€</td><td>158.571 2%</td><td>€</td><td>385.547 2%</td></tr><tr><td>Landsmeer</td><td>€</td><td>164.728 2%</td><td>€</td><td>961.476 6%</td></tr><tr><td>Noord-Holland</td><td>€</td><td>473.904 5%</td><td>€</td><td>920.571 6%</td></tr><tr><td>Oostzaan</td><td>€</td><td>142.353 2%</td><td>€</td><td>563.647 3%</td></tr><tr><td>Purmerend</td><td>€</td><td>435.838 5%</td><td>€</td><td>559.716 3%</td></tr><tr><td>Uitgeest</td><td>€</td><td>312.643 3%</td><td>€</td><td>680.140 4%</td></tr><tr><td>Velsen</td><td>€</td><td>2.339.299 26%</td><td>€</td><td>2.733.589 17%</td></tr><tr><td>Waterland</td><td>€</td><td>190.250 2%</td><td>€</td><td>534.626 3%</td></tr><tr><td>Wormerland</td><td>€</td><td>205.239 2%</td><td>€</td><td>833.297 5%</td></tr><tr><td>Zandvoort</td><td>€</td><td>183.606 2%</td><td>€</td><td>1.380.793 8%</td></tr><tr><td>Overige</td><td>€</td><td>- 0%</td><td>€</td><td>389.447 2%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td>€</td><td>16.270.095</td></tr></table>	Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek		Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%	Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%	Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%	Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%	Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%	Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%	Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%	Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%	Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%	Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%	Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%	Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%	Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%	Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%	Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%	Overige	€	- 0%	€	389.447 2%	Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095	Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer.
Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek																																																																																									
Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%																																																																																								
Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%																																																																																								
Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%																																																																																								
Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%																																																																																								
Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%																																																																																								
Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%																																																																																								
Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%																																																																																								
Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%																																																																																								
Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%																																																																																								
Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%																																																																																								
Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%																																																																																								
Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%																																																																																								
Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%																																																																																								
Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%																																																																																								
Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%																																																																																								
Overige	€	- 0%	€	389.447 2%																																																																																								
Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095																																																																																								
Is het voor de raad duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uitziet, wie hierbij betrokken zijn	<table><tr><th></th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet taken op verzoek</th></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477 55%</td><td>€</td><td>7.310.618 45%</td></tr></table> Vanuit de raadsessie komt naar voren dat de raadsleden in Oostzaan beperkt zicht hebben op het stelsel van de ODIJ en de verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden. Er bestaat verwarring over welke taken bij welke regionale uitvoeringsorganisatie. Zo blijkt er onduidelijkheid over taken rondom brandveiligheid bij de ODIJ versus de veiligheidsregio.			Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek		Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%																																																																																
	Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek																																																																																									
Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%																																																																																								

en wat hun rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn?	
---	--

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting		
Afspraken	De algemene afspraken over sturing en informatievoorziening op de ODIJ zijn opgenomen in de GR (zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport). Voor zover bekend zijn er geen aanvullende afspraken over sturing en informatievoorziening op de ODIJ. Zo is er geen nota voor sturing op verbonden partijen/samenwerkingsverbanden aangetroffen.		
Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief	Rollen Uit de gesprekken komt naar voren dat er geen afspraken zijn over het scheiden van het opdrachtgeverschap en eigenaarschap. Ambtelijk wordt benadrukt dat de term "opdrachtgeverschap" niet past bij de wettelijke taken die via de gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd. Het gaat hier nadrukkelijk om "verlengd lokaal bestuur" waarbij de ODIJ wettelijk verplichte taken uitvoert die de gemeente anders zelf zou moeten doen. Bij aanvullende taken, die in een DVO worden vastgelegd, kan wel sprake zijn van een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Een concrete spanning tussen het lokale en collectieve belang komt wel tot uiting in een regionaal bezuinigingsverzoek. Op 23 juli 2024 hebben de wethouders financiën van de gemeenten regio Zaanstreek-Waterland (Oostzaan, Landsmeer, Edam-Volendam, Waterland, Zaanstad, Wormerland en Purmerend) een brief verzonden aan de GR'en. In deze brief verzoeken zij de GR'en, waaronder de ODIJ, rekening te houden met een lagere gemeentelijke bijdrage van ongeveer 5%. Zij vragen de GR'en na te denken over mogelijke ombuigingen vanaf het jaar 2026 en hierover in gesprek te gaan. De ODIJ heeft hierop aangegeven hierover in gesprek te willen gaan. Bezuinigen als ODIJ kan op gespannen voet staan met het vergroten van de omzet zoals dat vanuit het landelijke robuustheidscriterium wordt noodzakelijk is. Dit brengt, zo wordt bestuurlijk aangegeven, het college in een zekere spagaat en vergt een duidelijk verhaal naar de raad waarom er misschien eerder investeringen nodig zijn dan dat er kan worden bezuinigd. Beleid Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor Oostzaan uitvoert. In het kader van dit onderzoek zijn voor Oostzaan geen aanvullende beleidsdocumenten gedeeld die als basis dienen voor de opdracht aan en sturing op de ODIJ.		
Betrokkenheid raad via zienswijzen	De gemeenteraad heeft, sinds de start van het <i>proces robuustheid</i>, de volgende zienswijzen ingediend. <table><tr><th>Document</th><th>Zienswijze</th></tr></table>	Document	Zienswijze
Document	Zienswijze		

	Eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	De gemeente Oostzaan stemt in met de eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025
	Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad conformeert aan de concept begrotingswijziging 2025 met dien verstande dat • eventuele toekomstige begrotingswijzigingen zullen worden afgewogen tegen de dan geldende financiële situatie in Oostzaan. • de ODIJ blijft streven naar mogelijke bezuinigingen conform de brief die de gemeenten eerder hebben verzonden aan de ODIJ.
	Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	De raad conformeert aan de Ontwerp Begroting 2026 van de ODIJ met dien verstande dat de gemeenteraad van Oostzaan zich zorgen maakt over de in de Ontwerp Begroting vermelde stijgende gemeentelijke bijdrage aan de ODIJ. Het is belangrijk dat de gemeentelijke bijdrage aan de ODIJ in balans blijft met de financiële situatie van de gemeente Oostzaan.
Perspectief vanuit de raad op sturing en informatievoorziening	De raad ervaart als volksvertegenwoordiging van een kleine gemeente Oostzaan beperkte invloed en mogelijkheden om grip te krijgen op de complexe materie. De raadsleden erkennen dat zij formeel gezien sturingsmogelijkheden hebben via: • Het indienen van zienswijzen op begroting en jaarstukken. De informatieovervloed van alle GR-documenten tegelijk bemoeilijkt echter het verkrijgen van echt inzicht. Raadsleden missen daarnaast verificatiemogelijkheden om te controleren of afgesproken taken daadwerkelijk worden uitgevoerd. • Het bevragen van de wethouder en het recht om informatie op te vragen. De raadsleden geven hierover echter aan dit (te) beperkt te doen. • Het indienen van zienswijzen. Toegelicht wordt echter dat de zienswijze wordt voorbereid door het college. Deze wordt meestal zonder veel discussie overgenomen door de raad. Raadsleden erkennen dat ze hier misschien meer zelf op zouden kunnen doen.	

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid raad	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) is de raad van Oostzaan specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen: <i>Raadsbesluit jaarstukken 2023, eerste begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025 (13 juni 2024)</i> De ODIJ voldoet op dit moment niet aan het robuustheid criterium vanuit het landelijke Interbestuurlijk programma (IBP). Het algemeen bestuur van de ODIJ heeft de in opdracht van de staatsecretaris een plan van aanpak IBP opgesteld voor de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige ODIJ. Dit plan van aanpak omvat een ontwikkelagenda met vijf ontwikkellijnen. Deze bestuurlijk vastgestelde ontwikkellijnen zijn: 1. Het herijken van de bestaande taken en formatie; 2. Het onderzoeken van een verbreding van het huidige takenpakket; 3. Het vereenvoudigen van de GR; 4. Het vormgeven van een structurele provinciebrede samenwerking; 5. De doorontwikkeling van de interne organisatie.

De financiële effecten van de uitwerkingen van deze vijf ontwikkellijnen zijn nog niet gekwantificeerd en daarom (nog) niet verwerkt in de Begroting 2025 en de Meerjarenraming. Na de uitwerking van deze financiële effecten verwacht de ODIJ nog dit jaar met een begrotingswijziging 2025 te komen.

Raadsvoorstel eerste begrotingswijziging 2025 (19 september 2024).

In het raadsbesluit zit een uitgebreide onderbouwing voor de in te dienen zienswijze waarbij wordt ingegaan op het huidige en toekomstige beeld van de ODIJ. Het proces wordt geschetst, het PvA wordt toegelicht evenals de te maken bestuurlijke keuzes op de korte en de lange termijn. Op korte termijn is vooral het herijken van de GR, DVO's en financieringsstructuur van belang. De lange termijn richt zich op de periode vanaf 1 januari 2027. Ijkpunt daarvoor is medio 2025, wanneer het ODIJ-bestuur inzicht heeft in welke middelen er structureel nodig zijn om de opdracht tegen het huidige ambitieniveau uit te voeren, met borging van kwaliteit en continuïteit.

Raadsinformatiebrief beoordeling ministerie van IenW plan van aanpak ODIJmond IBP-VTH (7 november 2024)
Brief ODIJ gedateerd 'oktober 2024'.

Uitvoeringsprogramma VTH 2025 ODIJ (18 maart 2025)

Het Uitvoeringsprogramma ODIJ 2025 is tot stand gekomen op basis van gemeentelijke beleidsplannen en vigerende wetgeving, waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de wensen vanuit de gemeente(n) en de relevante (nieuwe) ontwikkelingen zoals:

- Het zogenoemde IBP-VTH programma: Volgens het Interbestuurlijke Programma Versterking-VTH (IBP-VTH) moeten alle omgevingsdiensten in Nederland gaan voldoen aan landelijke kwaliteit- en robuustheidscriteria.
- De herijking van de Gemeenschappelijke regeling en de actualisatie van de financieringsstructuur van de ODIJ.
- Een versterking van de samenwerking met andere omgevingsdiensten en ketenpartners.
- De geactualiseerde uitvoerings- en handhavingsstrategie. De actualisatieslag was nodig om de uitvoerings- en handhavingsstrategie af te stemmen op die van andere omgevingsdiensten zodat er een gelijk speelveld ontstaat voor ondernemers in Noord-Holland.
- Toenemende aandacht voor ondermijning.
- Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en indirecte lozingen, die als nieuwe thema's noodzaken om vergunningen te actualiseren of uit te breiden.
- Het moderniseren van de organisatievorm van de ODIJ waarbij meer projectmatig wordt gewerkt.

In 2023 en 2024 is door de ODIJ gewerkt aan een gezamenlijk beeld van waar de organisatie staat in de uitvoering van haar opdracht. Dat is gedaan met oog voor toekomstige opgaven en het veranderende speelveld waarin zij zich bevindt gedaan. Daarbij is ook geconstateerd dat er achterstanden waren ontstaan in de uitvoering van het milieutoezicht. Dit was voor het bestuur van Omgevingsdienst IJmond aanleiding om in 2024 beheersmaatregelen te treffen om de achterstanden in te lopen.

Maatregelen die doorlopen in 2025. De ODIJ controleert tenminste alle bedrijven met een vergunning (in totaal 205 bedrijven verdeeld over het gehele werkgebied van de ODIJ) en bezoekt een groot aantal bedrijven (circa 1.500 binnen het werkgebied) met een hoog risico op omgevingsveiligheid én die de ODIJ al vijf jaar of langer niet heeft bezocht. De aantallen van deze inhaalslag staan beschreven in dit Uitvoeringsprogramma (p.63). In 2025 zullen daarnaast om richtinggevende keuzes moeten worden gemaakt die nog weer verder bijdragen aan het toewerken naar een toekomstbestendige organisatie in relatie tot de opdracht van de ODIJ en de veranderende opgaven in de buitenwereld. Het Uitvoeringsprogramma is onderdeel van de planning &

	control-cyclus. In 2024 is er een proces gestart om de planning & control-cyclus van de ODIJ te verbeteren. In het Uitvoeringsprogramma 2025 formuleert de ODIJ de prognoses daarom concreter en realistischer door een betere koppeling aan de beschikbare middelen en capaciteit. <i>Raadsvoorstel Concept Jaarrekening 2024 Omgevingsdienst IJmond en Concept Begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond (26 juni 2025)</i> De raad wordt meegenomen in de P&C-stukken en gevraagd een zienswijze te geven. In de onderbouwing wordt onder andere ingegaan op de resultaten vanuit het IBP-VTH en de vertaling hiervan naar het PvA van de ODIJ. Specifiek wordt stilgestaan bij het Programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur. Voor wat betreft de concept begroting 2026 wordt aangegeven dat incidentele middelen op korte termijn benut worden om: • ervoor te zorgen dat er inzicht ontstaat richting de deelnemers wat er nodig is om de GR, DVO en financieringsstructuur op orde te brengen zodat de organisatie kan toegroeien naar een situatie waarin zij instaat is haar wettelijke en primaire taak uit te voeren. • het onderzoek naar de toekomstscenario's voor de ODIJ voor de langere termijn uit te voeren.
Perspectief op proces	Raad De raadsleden geven aan dat zij onvoldoende zicht hebben op het robuustheidsproces. Er is wel zicht op het feit dat er vanuit de griffie een afspraak over het proces gepland gaat worden met de ODIJ. Echter, de raadsleden hebben er tot dan toe nog weinig van meegekregen. Ook de bredere discussie in Noord-Holland over de toekomstbestendigheid van omgevingsdiensten in het gebied heeft hen niet bereikt. In het kader van de GGD is dit onderwerp (hoe organiseer je dit op de Noord-Hollandse schaal) wel een aantal keer ter sprake gekomen. College Er is volgens bestuurlijk consensus over de problematiek en aanpak. Het AB erkent unaniem dat er scheefgroei is ontstaan, zaken niet helder geregeld zijn, en dat de organisatie niet robuust genoeg is volgens de lenW-criteria. In Oostzaan is er tevredenheid over de wijze waarop de ODIJ het proces planmatig aanpakt en aanstuurt. Er is een duidelijk overzicht wat wanneer op de AB-agenda staat en welke stappen wanneer gezet worden. De communicatie wordt als transparant ervaren. Daarbij helpt het dat de directeur ook langs komt bij de gemeente er een accountmanager vanuit de ODIJ regelmatig in Oostzaan is. Deze accountmanager helpt ook mee bij de voorbereiding van raadsvoorstellen. Uitdagingen voor het gevolg worden met name gezien inde verschillen tussen gemeenten en hoe deze zich verder kunnen uiten in de samenwerking. Gemeenten zitten anders in de ODIJ qua takenpakket, capaciteit dan wel historische relatie. Dit zou zich kunnen uiten bij de besluitvorming die later plaatsvindt. Een andere uitdaging is de betrokkenheid van de raad en de lokale acceptatie dat er wellicht meer geld naar de ODIJ moet vanwege landelijke afspraken. Bestuurlijk wordt ook gezien dat de raad de ODIJ als ver weg ervaart en zich afvraagt wat deze dienst doet tegenover welke middelen. Ambtelijk Ambtelijk wordt de aanpak van het robuustheidsproces van de ODIJ overwegend positief ervaren. Er is goede communicatie en de ODIJ heeft oog voor de financiële zorgen van kleinere gemeenten. Een zorg in Oostzaan zit op het feit dat gemeenten nu zelf ambtelijke capaciteit inzetten om bij te dragen aan het proces, waardoor het efficiency-voordeel van regionaal samenwerken onder druk komt te staan. Een belangrijke randvoorwaarde voor de verdere ontwikkeling is voor Oostzaan dat het innovatieve karakter van de organisatie, het vertrouwen tussen gemeenten en dienst, en de waardevolle adviesfunctie behouden blijven.

	De uitdaging ligt in het vinden van de juiste balans tussen professionalisering en behoud van het ondernemende en nabije karakter dat de ODIJ succesvol heeft gemaakt.
--	--

7. Gemeente Velsen

Velsen in beeld – feitelijke informatie (peildatum juli, 2025)

Aspect	Toelichting																																																																																																				
Afspraken met ODIJ	Mandaat en delegatie In het <i>Algemeen mandaat-, en machtigingsbesluit milieu- en plustaken Velsen - Omgevingsdienst IJmond (2024)</i> zijn de afspraken over de mandatering vastgelegd. In de GR is vastgelegd dat Velsen – net als Beverwijk, Uitgeest en Heemskerk – de in de GR beschreven bevoegdheden heeft overdragen aan het AB (delegatie). Takenpakket De Omgevingsdienst IJmond voert voor de gemeente Velsen alle VTH-milieutaken uit, evenals de advisering over en voorbereiding van het milieubeleid. Daarnaast adviseert en voert de dienst specialistische milieuregelgeving uit, zoals op het gebied van luchtvaart rond Schiphol, en verzorgt zij milieuadvies bij ruimtelijke projecten. Ook is de ODIJ verantwoordelijk voor de uitvoering van de Regionale Havenverordening, die gezamenlijk is opgesteld door de gemeenten in het havengebied, waaronder Velsen. Verder heeft de ODIJ een rol bij de uitvoering van de energietransitie bij bedrijven en voert zij tijdelijke opdrachten voor de gemeente uit, zoals de coördinatie van de programma’s Gezondheid en Luchtkwaliteit en het Just Transition Fund.⁴																																																																																																				
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer. <table><tr><th>Deelnemer</th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet inclusief taken op verzoek</th></tr><tr><td>Beverwijk</td><td>€</td><td>1.289.824 14%</td><td>€</td><td>1.882.201 12%</td></tr><tr><td>Bloemendaal</td><td>€</td><td>160.979 2%</td><td>€</td><td>460.260 3%</td></tr><tr><td>Edam-Volendam</td><td>€</td><td>293.493 3%</td><td>€</td><td>500.015 3%</td></tr><tr><td>Haarlem</td><td>€</td><td>1.881.296 21%</td><td>€</td><td>1.967.078 12%</td></tr><tr><td>Heemskerk</td><td>€</td><td>727.454 8%</td><td>€</td><td>1.517.692 9%</td></tr><tr><td>Heemstede</td><td>€</td><td>158.571 2%</td><td>€</td><td>385.547 2%</td></tr><tr><td>Landsmeer</td><td>€</td><td>164.728 2%</td><td>€</td><td>961.476 6%</td></tr><tr><td>Noord-Holland</td><td>€</td><td>473.904 5%</td><td>€</td><td>920.571 6%</td></tr><tr><td>Oostzaan</td><td>€</td><td>142.353 2%</td><td>€</td><td>563.647 3%</td></tr><tr><td>Purmerend</td><td>€</td><td>435.838 5%</td><td>€</td><td>559.716 3%</td></tr><tr><td>Uitgeest</td><td>€</td><td>312.643 3%</td><td>€</td><td>680.140 4%</td></tr><tr><td>Velsen</td><td>€</td><td>2.339.299 26%</td><td>€</td><td>2.733.589 17%</td></tr><tr><td>Waterland</td><td>€</td><td>190.250 2%</td><td>€</td><td>534.626 3%</td></tr><tr><td>Wormerland</td><td>€</td><td>205.239 2%</td><td>€</td><td>833.297 5%</td></tr><tr><td>Zandvoort</td><td>€</td><td>183.606 2%</td><td>€</td><td>1.380.793 8%</td></tr><tr><td>Overige</td><td>€</td><td>- 0%</td><td>€</td><td>389.447 2%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td>€</td><td>16.270.095</td></tr></table> <table><tr><th></th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet taken op verzoek</th></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477 55%</td><td>€</td><td>7.310.618 45%</td></tr></table>	Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek		Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%	Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%	Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%	Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%	Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%	Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%	Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%	Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%	Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%	Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%	Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%	Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%	Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%	Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%	Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%	Overige	€	- 0%	€	389.447 2%	Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095		Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek		Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%
Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek																																																																																																		
Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%																																																																																																	
Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%																																																																																																	
Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%																																																																																																	
Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%																																																																																																	
Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%																																																																																																	
Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%																																																																																																	
Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%																																																																																																	
Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%																																																																																																	
Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%																																																																																																	
Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%																																																																																																	
Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%																																																																																																	
Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%																																																																																																	
Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%																																																																																																	
Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%																																																																																																	
Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%																																																																																																	
Overige	€	- 0%	€	389.447 2%																																																																																																	
Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095																																																																																																	
	Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek																																																																																																		
Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%																																																																																																	

⁴ Raadsvoorstel Concept begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond – juli 2024

Is het voor de raad duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uitziet, wie hierbij betrokken zijn en wat hun rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn?

Uit de raadsessie komt naar voren dat er beperkt zicht is op hoe het stelsel van de ODIJ eruit ziet. Een factor daarbij is dat Velsen naast de ODIJ ook te maken heeft met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG), die namens de provincie toezicht houdt op onder meer Tata Steel. Inwoners van Velsen kunnen bij stank-, stof- of geluidsoverlast van Tata Steel dit melden bij de OD NZKG. De aanwezigheid van twee omgevingsdiensten maakt het voor raadsleden soms complex om scherp te hebben wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe beide organisaties zich tot elkaar verhouden.

De rollen, taken en verantwoordelijkheden van de ODIJ zijn niet eenvoudig te halen uit de informatievoorziening van de ODIJ. Raadsleden geven aan structureel en periodiek geïnformeerd te willen? worden over wat de ODIJ concreet voor Velsen doet.

Er is in de raad discussie over de eigen rol. Een deel van de raad ziet dat de verantwoordelijkheid voor sturing als eigenaar en opdrachtgever primair bij het college ligt en dat dit de vraag oproept welke betrokkenheid en informatievoorziening voor de raad daarbij passend is. Het beeld is dat de basisinformatie aanwezig is, maar dat de vertaling naar de betekenis daarvan voor Velsen ontbreekt.

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting
Afspraken	Los van de GR-specifieke afspraken, zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport, heeft de gemeente Velsen een kadernota verbonden partijen (2014). Hierin is vastgelegd dat het college zicht houdt op de uitvoering, prestaties, kosten en risicobeheersing van verbonden partijen. De raad heeft de taak om te controleren of de verbonden partij de toebedeelde taken binnen de afgesproken kaders uitvoert en of het college hierop adequaat stuurt. De raad ontvangt hiertoe de begroting en het jaarverslag vanuit het college, alsmede de begroting van de ODIJ voor het indienen van zienswijzen en de jaarrekening ter kennisname. Ook ontvangt de raad periodieke evaluaties van verbonden partijen. Naast deze formele informatievoorziening kan de raad er zelf voor kiezen om de ODIJ uit te nodigen voor werkbezoeken of informele sessies om meer inzicht te krijgen in de werkzaamheden. De Kadernota benoemt daarnaast algemene uitgangspunten voor sturing, zoals het bij aanvang maken van afspraken over doelstellingen, omgang met veranderende omstandigheden, verantwoordingsvormen en toezicht, met expliciete aandacht voor het onderscheid in rollen binnen het college (mede-eigenaar versus opdrachtgever/klant). Iedere verbonden partij heeft een collegelid en een ambtelijke adviseur/accountmanager. Voor de ODIJ zijn er verder geen aanvullende, specifieke afspraken over sturing en informatievoorziening vastgelegd. In gesprek met ambtelijk betrokkenen bij de ODIJ is aangegeven dat afstemming in de praktijk plaatsvindt via vertegenwoordiging in het accounthoudersoverleg en deelname van ambtenaren aan verschillende werkgroepen, waarbij de ambtelijk adviseur het management en de wethouder informeert. Recent is er een motie over alle gemeenschappelijke regelingen aangenomen, met als kern het maken van duidelijke keuzes in hoe de raad wordt betrokken en geïnformeerd.⁵

⁵ Motie Samen Slim Bezuiniging GR-en (25 februari 2025)

Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief	Rollen Binnen de gemeente Velsen is in de bestuurlijke en ambtelijke sturing op de ODIJ aandacht voor zowel de eigenaars- als opdrachtgeversrol, conform de uitgangspunten in de Kadernota Verbonden Partijen. Bestuurlijk is één wethouder verantwoordelijk voor beide rollen. Deze wordt ondersteund vanuit de ambtelijke organisatie, die de detailkennis en signalering van mogelijke spanningen in de uitvoering inbrengt. De ambtelijke vertegenwoordiging vindt plaats via deelname aan het accounthoudersoverleg en verschillende werkgroepen, waarbij de accounthouder de opdrachtgeverstaak vervult en daarnaast inhoudelijke advisering levert voor het eigenaarschap. Beleid Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor Velsen uitvoert. In het kader van dit onderzoek zijn voor Velsen geen aanvullende beleidsdocumenten gedeeld die als basis dienen voor de opdracht aan en sturing op de ODIJ.				
Betrokkenheid raad - Zienswijzen	De gemeenteraad heeft, sinds de start van het <i>proces robuustheid</i>, de volgende zienswijzen ingediend. <table><tr><th data-bbox="395 1160 687 1196">Document</th><th data-bbox="687 1160 1524 1196">Zienswijze</th></tr><tr><td data-bbox="395 1196 687 1955">Concept begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025</td><td data-bbox="687 1196 1524 1955"> De raad heeft bij de ontwerpbegroting 2025 een aantal kanttekeningen geplaatst. De kanttekeningen hebben een relatie met het plan van aanpak ten behoeve van het Interbestuurlijk programma VTH-milieu (IBP) en de recente bestuursopdracht aan de directeur van de ODIJ. - De gevraagde bijdrage van Velsen voor 2025 is hoger dan de reservering op onze begroting. We constateren daarbij dat ODIJ met een hogere inflatiecorrectie rekent en dat het uurtarief in 3 jaar met meer dan 15% is gestegen. We gaan proberen om de gevraagde dekking via een begrotingswijziging te reserveren. Op voorhand geven we daarbij aan dat daarvoor heel beperkt ruimte is. - De resultaten van de (nog lopende) bestuursopdracht zijn nog niet in de ontwerpbegroting verwerkt. Er is aangegeven dat er nog voor de zomer een voorstel voor wijziging van de begroting 2025 wordt opgesteld. Gezien het financieel zware weer dat op onze gemeente afkomt, geven we nu vast aan dat er in onze begroting geen middelen zullen zijn om extra kosten te dekken. We zullen met elkaar in gesprek moeten om het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te herstellen binnen de financiële mogelijkheden die de deelnemers aan de GR hebben. </td></tr></table>	Document	Zienswijze	Concept begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	De raad heeft bij de ontwerpbegroting 2025 een aantal kanttekeningen geplaatst. De kanttekeningen hebben een relatie met het plan van aanpak ten behoeve van het Interbestuurlijk programma VTH-milieu (IBP) en de recente bestuursopdracht aan de directeur van de ODIJ. - De gevraagde bijdrage van Velsen voor 2025 is hoger dan de reservering op onze begroting. We constateren daarbij dat ODIJ met een hogere inflatiecorrectie rekent en dat het uurtarief in 3 jaar met meer dan 15% is gestegen. We gaan proberen om de gevraagde dekking via een begrotingswijziging te reserveren. Op voorhand geven we daarbij aan dat daarvoor heel beperkt ruimte is. - De resultaten van de (nog lopende) bestuursopdracht zijn nog niet in de ontwerpbegroting verwerkt. Er is aangegeven dat er nog voor de zomer een voorstel voor wijziging van de begroting 2025 wordt opgesteld. Gezien het financieel zware weer dat op onze gemeente afkomt, geven we nu vast aan dat er in onze begroting geen middelen zullen zijn om extra kosten te dekken. We zullen met elkaar in gesprek moeten om het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te herstellen binnen de financiële mogelijkheden die de deelnemers aan de GR hebben.
Document	Zienswijze				
Concept begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	De raad heeft bij de ontwerpbegroting 2025 een aantal kanttekeningen geplaatst. De kanttekeningen hebben een relatie met het plan van aanpak ten behoeve van het Interbestuurlijk programma VTH-milieu (IBP) en de recente bestuursopdracht aan de directeur van de ODIJ. - De gevraagde bijdrage van Velsen voor 2025 is hoger dan de reservering op onze begroting. We constateren daarbij dat ODIJ met een hogere inflatiecorrectie rekent en dat het uurtarief in 3 jaar met meer dan 15% is gestegen. We gaan proberen om de gevraagde dekking via een begrotingswijziging te reserveren. Op voorhand geven we daarbij aan dat daarvoor heel beperkt ruimte is. - De resultaten van de (nog lopende) bestuursopdracht zijn nog niet in de ontwerpbegroting verwerkt. Er is aangegeven dat er nog voor de zomer een voorstel voor wijziging van de begroting 2025 wordt opgesteld. Gezien het financieel zware weer dat op onze gemeente afkomt, geven we nu vast aan dat er in onze begroting geen middelen zullen zijn om extra kosten te dekken. We zullen met elkaar in gesprek moeten om het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te herstellen binnen de financiële mogelijkheden die de deelnemers aan de GR hebben.				

		Deze herijking van de GR vraagt om een actieve rol van de gemeenteraden. Onze raad heeft de wens om nauw betrokken te worden bij de voorbereiding van de nieuwe GR en de keuzes die gemaakt worden in het kader van de toekomst van de ODIJ, zowel gezien het belang dat onze raad hecht aan een gezonde leefomgeving als de financiële problematiek van de gemeente. Onze raad verzoekt uw bestuur daarom de directeur van de ODIJ opdracht te geven met een voorstel te komen voor betrokkenheid van de raad dat zich niet alleen richt op informeren, maar ook op mogelijkheden om te reflecteren en input te geven
	Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad stemt in met de concept begrotingswijziging 2025, met als kanttekening dat: • De raad verwacht van ODIJ dat de basistaken VTH-milieu naar behoren worden uitgevoerd • De raad verzoekt ODIJ om periodieke voortgangsrapportages over hoe en wanneer achterstanden in VTH dankzij de extra bijdragen worden ingelopen. • De raad, naar aanleiding van de situatie die is ontstaan, actief te betrekken (reflectie en input) bij de discussie over de toekomst van de ODIJ. • De raad wenst met de overige deelnemers het gesprek te voeren over de ambities op het gebied van milieu en duurzaamheid. • De raad wenst dat ODIJ en de gemeente gezamenlijk in beeld brengen wat de impact van de Omgevingswet is op de werkzaamheden van IJmond en wanneer bijvoorbeeld nieuwe adviesrollen ingevuld moeten zijn. • De gemeenteraad neemt een extra bijdrage in 2026 alleen in overweging onder voorwaarden, zoals meer transparantie over de noodzaak, aantoonbare verbeteringen van de bedrijfsvoering in 2025 en een verkenning van kostenbesparingen, samenwerking of efficiëntere taakverdeling.
	Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	De raad heeft bij de ontwerpbegroting 2026 een aantal kanttekeningen. Deze hebben een relatie tot de bezuinigingsopgave van de gemeente Velsen en de bijdrage aan en de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond). • De gevraagde bijdrage van Velsen voor 2026 is hoger dan de reservering op onze Begroting. De gevraagde noodzakelijke incidentele middelen vallen grotendeels buiten de reservering op onze begroting. We gaan proberen om de gevraagde dekking via een begrotingswijziging te reserveren. Op voorhand geven we daarbij aan dat daarvoor heel beperkt ruimte is. • Motie 'Samen Slim Bezuinigen: Bezuinigingsstrategie voor Gemeenschappelijke Regelingen en Verbonden Partijen'. Wij verzoeken u bezuinigingsmaatregelen, voor zover deze nog realistisch en uitvoerbaar zijn, door te voeren voor 2026. Daarnaast verzoeken wij u in

		de Kadernota 2027 bezuinigingsvoorstellen te doen. Wij merken daarbij op dat ODIJmond de bezuinigingsopgave van gemeenten serieus neemt. Bijvoorbeeld door uitgebreid inhoudelijk te reageren op de brief van gemeente Velsen met onderwerp 'bezuinigingen vanaf 2026'. Verder zien we dat in de ontwerpbegroting 2026 bezuinigingen diepgaand worden besproken en uitgevoerd waar mogelijk, zoals het terugbrengen van de opgevraagde incidentele middelen in 2026 met 50%. • De resultaten van de (nog lopende) financiële herijking zijn nog niet in de ontwerpbegroting verwerkt. In de ontwerpbegroting staat aangegeven dat 2026 een transitiejaar is. De meerjarenraming is gebaseerd op een indexatie. Ontwikkelingen met een meerjarige impact worden doorgeschoven naar de Kadernota 2027. U geeft aan dat er nog voor de zomer een herijking van de financieringsstructuur van de gemeenschappelijke regeling wordt voorgesteld aan het bestuur. Dit is niet meegenomen in de ontwerpbegroting. Gezien het financieel zware weer dat op onze gemeente afkomt, zullen we met elkaar in gesprek moeten blijven om het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te vinden binnen de financiële mogelijkheden van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. • De doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling vraagt om een actieve rol van de gemeenteraden. Onze raad heeft de wens om nauw betrokken te worden bij de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling en de keuzen die gemaakt worden in het kader van de toekomst van Omgevingsdienst IJmond. Zowel gezien het belang dat onze raad hecht aan een gezonde leefomgeving als de financiële problematiek van de gemeente. Onze raad verzoekt uw bestuur daarom de directeur van Omgevingsdienst IJmond opdracht te geven de raad blijvend te informeren en de mogelijkheid te bieden richtinggevende input te geven.
Perspectief op sturing/informatievoorziening van de raad	Binnen de raad van Velsen bestaat het beeld dat de huidige sturing op en informatievoorziening over de ODIJ onvoldoende aansluit bij de informatiebehoefte. De hoeveelheid informatie wordt als omvangrijk maar weinig toegankelijk ervaren. De raadsleden benoemen dat de informatie nu vooral technisch van aard is, terwijl er ook behoefte is aan duiding van de relevantie voor Velsen specifiek. Er is behoefte geuit aan een gesprek over de gewenste rol en betrokkenheid van de raad bij de ODIJ (en andere gemeenschappelijke regelingen). De aangenomen motie <i>Samen Slim Bezuinigen GR-en (25 februari 2025)</i> wordt als kans gezien om hier stappen in te zetten.	

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid raad	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) is de raad van Velsen specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen:

Raadsvoorstel Concept begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond (16 juli 2024)

In het raadsvoorstel staat toegelicht dat de doelstellingen van het Interbestuurlijk Programma, het plan van aanpak Doorontwikkeling OD IJmond naar een toekomstbestendige dienst, en een bestuurlijke opdracht van het DB aan de directeur van 6 maart 2024 aanleiding waren voor de begrotingswijziging. Daarbij staat benoemd dat de focus bij de ODIJ op korte termijn (tot 1 januari 2026) ligt op het inlopen van achterstanden, actualiseren van het bedrijvenbestand, verbeteren van de P&C-cyclus, herzien van de DVO en financieringsstructuur, en aanpassen van de GR. En dat op de lange termijn de toekomstscenario's uitgewerkt worden en de stand van zaken per gemeente in beeld wordt gebracht.

Collegebericht Beoordeling robuustheid OD IJmond door ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (26 november 2024)

In dit collegebericht wordt de raad geïnformeerd over dat het ministerie van IenW heeft geconcludeerd dat OD IJmond per 1 april 2026 niet zelfstandig robuust kan zijn, met name vanwege het niet behalen van het landelijke omzetcriterium van € 16,5 miljoen voor VTH-taken. En dat het bestuur van de ODIJ deze beoordeling als richtinggevend ziet voor het vervolg van de doorontwikkeling, waarbij ook samenwerking of fusie wordt onderzocht.

Collegebericht Nadere toelichting op nota van beantwoording Zienswijze Velsen begrotingswijziging OD IJmond 2025 (11 februari 2025)

Dit collegebericht bevat de reactie van de ODIJ op de zienswijze van Velsen, waarin de ODIJ onder andere verbetering van de P&C-cyclus en herijking van de balans tussen ambitie, opdracht en beschikbare (financiële) belooft. Verder staat toegelicht dat de ODIJ werkt aan een uitgewerkte planning van de momenten waarop de raad terugkoppeling ontvangt over de voortgang van het Plan van Aanpak van OD IJmond.

Raadsvoorstel Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (13 mei 2025)

In dit raadsvoorstel staat toegelicht dat in 2023 een disbalans is ontstaan tussen ambities, taken en middelen, mede door afhankelijkheid van incidentele financiering. En dat onderdeel van de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige dienst de herijking van de GR, DVO-structuur en governance, aanpassing van de financieringsstructuur en het opstellen van toekomstscenario's zijn.

Collegebericht Stand van zaken inhaalslag en doorontwikkeling Omgevingsdienst IJmond (13 mei 2025)

In het collegebericht van 13 mei 2025 gaat het college in op:

- de wijze waarop de ODIJ omgaat met het inlopen van achterstanden die zijn ontstaan in de werkvoorraad;
- de wijze waarop de ODIJ uitvoering geeft aan de opgave om het bedrijvenbestand te actualiseren;
- de gevraagde bijdrage in de ontwerpbegroting 2026 en de verklaring voor de hoogte van het bedrag;
- het traject van doorontwikkeling dat de ODIJ doorloopt. Concreet wordt hierover aangegeven dat de ODIJ in september 2025 met de raad en de portefeuillehouder de tussenresultaten bespreekt. Daarbij worden ook richtinggevende input uit de raad opgehaald. Vervolgens wordt er toegewerkt naar besluitvorming op deze onderwerpen in het najaar van 2025.

	De portefeuillehouder gaat hierbij ook in op een aantal toezeggingen: • de toezegging van 19 september 2024 de raad te informeren over de stand van zaken op het moment dat het tweede besluit inzake financiering voorligt is hiermee afgedaan; • tijdens de raad van 17 oktober 2024 zegde de portefeuillehouder de raad toe met een duidelijke planning te komen, met daarin vaste momenten voor terugkoppeling over de voortgang van het Plan van Aanpak van de Omgevingsdienst IJmond. In de bijlage is de Detailplanning doorontwikkeling OD IJmond en een overzicht Producten, programma en besluitvorming AB, raden en Provinciale Staten opgenomen. Het college beschouwt deze toezegging hiermee als afgedaan. • op 28 november 2024 is de raad toegezegd dat alle scenario's omtrent Omgevingsdienst IJmond, waaronder fusies, in kaart worden gebracht. In september 2025⁶ gaat de raad onder andere over de uitgewerkte toekomstscenario's in gesprek met OD IJmond en de portefeuillehouder. Het voornemen is deze toezegging op die wijze af te doen in september.
Perspectief op proces	Raad Binnen de raad is er een beperkt beeld van het robuustheidsproces. Het ontbreekt de raad aan goed zicht op het proces en de voortgang, mede doordat de behandeling van GR-onderwerpen versnipperd en laat plaatsvindt. De wens bestaat om periodiek geïnformeerd te worden en het gesprek te voeren over de rol en betrokkenheid van de raad bij gemeenschappelijke regelingen in het algemeen. College Het college staat positief tegenover de ingezette doorontwikkeling en ziet daarin de juiste bouwstenen voor het toekomstbestendig maken van de dienst. De aanpak wordt ervaren als intensief, maar wel breed en grondig. Het college benadrukt dat zij vooral waarde hechten aan dat de OD IJ straks weer in staat is om het eigen organisatiebelang te overstijgen en maatschappelijke opgaven goed te vervullen. Erkend wordt dat het traject complex is en dat een goede uitkomst niet vanzelfsprekend is, ook al is het proces zorgvuldig ingericht. Ambtelijk Binnen de ambtelijke organisatie is het beeld dat de OD IJ het robuustheidsproces transparant en professioneel oppakt. Er worden regelmatig tussenresultaten gedeeld en de stappen in het proces worden duidelijk toegelicht. De aanpak wordt als gedegen gezien, met oog voor de complexiteit en de uiteenlopende belangen van de deelnemers. Het interne onderzoek naar doelen, middelen en opdracht wordt gezien als een kans om 'schoon schip' te maken en de basis op orde te brengen. Er is waardering voor de intrinsieke motivatie binnen de OD IJ om interne verbeteringen door te voeren, al wordt erkend dat de robuustheidscriteria op termijn moeilijk haalbaar zijn. Wel heerst het vertrouwen dat de dienst met dit traject robuuster wordt dan voorheen.

8. Gemeente Zandvoort

Zandvoort in beeld – feitelijke informatie (peildatum juli, 2025)

Aspect	Toelichting																																																																																																				
Afspraken met ODIJ	Mandaat In het <i>Algemeen mandaat-, en machtigingsbesluit plustaken en milieutaken Zandvoort- Omgevingsdienst IJmond 2024</i> is vastgelegd dat er wordt gekozen voor een algemeen geformuleerd mandaatbesluit. Dit betekent dat de ODIJ de bevoegdheid wordt verleend om – op een enkele uitzondering na – alle besluiten te nemen en overige handelingen te verrichten die voor een goede uitvoering van de taken en bevoegdheden nodig zijn.																																																																																																				
	Takenpakket Sinds 1 januari 2016 voert de Omgevingsdienst IJmond diverse taken uit voor Zandvoort, zoals Wabo-vergunningverlening en Bouw- en woningtoezicht. Al deze taken zijn vastgelegd in een dienstverlenings-overeenkomst (DVO) voor onbepaalde tijd. Zandvoort heeft als enige deelnemer het toezicht en handhaving op toerisme bij de ODIJ belegd.																																																																																																				
	De Omgevingsdienst IJmond verricht voor Zandvoort de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving in mandaat op het gebied van bestemmingsplannen, bouwregelgeving, brandveiligheid en (buiten de scope van dit beleid) milieu. Evenementen vallen hier niet onder, die worden afgedaan binnen het ambtelijke samenwerkingsverband van de gemeenten Zandvoort en Haarlem. Daarnaast coördineert Omgevingsdienst IJmond de vergunningverlening op voornoemde gebieden voor gemeente Zandvoort.																																																																																																				
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer. <table><tr><th>Deelnemer</th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet inclusief taken op verzoek</th></tr><tr><td>Beverwijk</td><td>€</td><td>1.289.824 14%</td><td>€</td><td>1.882.201 12%</td></tr><tr><td>Bloemendaal</td><td>€</td><td>160.979 2%</td><td>€</td><td>460.260 3%</td></tr><tr><td>Edam-Volendam</td><td>€</td><td>293.493 3%</td><td>€</td><td>500.015 3%</td></tr><tr><td>Haarlem</td><td>€</td><td>1.881.296 21%</td><td>€</td><td>1.967.078 12%</td></tr><tr><td>Heemskerk</td><td>€</td><td>727.454 8%</td><td>€</td><td>1.517.692 9%</td></tr><tr><td>Heemstede</td><td>€</td><td>158.571 2%</td><td>€</td><td>385.547 2%</td></tr><tr><td>Landsmeer</td><td>€</td><td>164.728 2%</td><td>€</td><td>961.476 6%</td></tr><tr><td>Noord-Holland</td><td>€</td><td>473.904 5%</td><td>€</td><td>920.571 6%</td></tr><tr><td>Oostzaan</td><td>€</td><td>142.353 2%</td><td>€</td><td>563.647 3%</td></tr><tr><td>Purmerend</td><td>€</td><td>435.838 5%</td><td>€</td><td>559.716 3%</td></tr><tr><td>Uitgeest</td><td>€</td><td>312.643 3%</td><td>€</td><td>680.140 4%</td></tr><tr><td>Velsen</td><td>€</td><td>2.339.299 26%</td><td>€</td><td>2.733.589 17%</td></tr><tr><td>Waterland</td><td>€</td><td>190.250 2%</td><td>€</td><td>534.626 3%</td></tr><tr><td>Wormerland</td><td>€</td><td>205.239 2%</td><td>€</td><td>833.297 5%</td></tr><tr><td>Zandvoort</td><td>€</td><td>183.606 2%</td><td>€</td><td>1.380.793 8%</td></tr><tr><td>Overige</td><td>€</td><td>- 0%</td><td>€</td><td>389.447 2%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td>€</td><td>16.270.095</td></tr></table> <table><tr><th></th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet taken op verzoek</th></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477 55%</td><td>€</td><td>7.310.618 45%</td></tr></table>	Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek		Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%	Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%	Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%	Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%	Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%	Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%	Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%	Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%	Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%	Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%	Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%	Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%	Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%	Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%	Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%	Overige	€	- 0%	€	389.447 2%	Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095		Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek		Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%
Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek																																																																																																		
Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%																																																																																																	
Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%																																																																																																	
Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%																																																																																																	
Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%																																																																																																	
Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%																																																																																																	
Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%																																																																																																	
Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%																																																																																																	
Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%																																																																																																	
Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%																																																																																																	
Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%																																																																																																	
Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%																																																																																																	
Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%																																																																																																	
Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%																																																																																																	
Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%																																																																																																	
Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%																																																																																																	
Overige	€	- 0%	€	389.447 2%																																																																																																	
Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095																																																																																																	
	Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek																																																																																																		
Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%																																																																																																	

Is het voor de raad duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uitziet, wie hierbij betrokken zijn en wat hun rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn?

Vanuit de raadssessie komt naar voren dat het huidige stelsel van de ODIJ voor de raad van Zandvoort onvoldoende duidelijk is. Raadsleden geven aan dat het inzicht ontbreekt in hoe het geheel in elkaar grijpt, welke taken de ODIJ uitvoert, en welke keuzes daarin zijn gemaakt. Zeker voor nieuwe raadsleden is het lastig om overzicht te krijgen. Het feit dat Zandvoort relatief veel taken heeft belegd bij de ODIJ vergroot aan de ene kant de betrokkenheid bij de ODIJ, maar maakt het ook complexer. De raad worstelt met de vraag waarom zoveel taken structureel bij de ODIJ worden ondergebracht, en of er niet meer kan worden ondergebracht in de samenwerking met Haarlem.

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting
Afspraken	Los van de GR-specifieke afspraken, zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport, heeft de gemeente Zandvoort geen nadere afspraken specifiek voor de ODIJ rondom sturing en informatievoorziening, anders dan dat in het Integraal handhavingsbeleid fysieke leefomgeving 2022 staat opgenomen dat het college jaarlijks een uitvoeringsprogramma vaststelt voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, in samenwerking met onder meer de ODIJ. De raad stelt daarbij de handhavingsprioriteiten vast en het college legt het bijbehorende uitvoeringsprogramma vervolgens ter kennisname voor aan de raad. Hiermee is voorzien in een jaarlijkse terugkoppeling over de uitvoering van de VTH-taken, waaronder de inzet van de ODIJ.
Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief	Rollen Binnen de gemeente Zandvoort is bestuurlijk sprake van een functionele scheiding. De burgemeester is portefeuillehouder voor toezicht en handhaving. De portefeuille vergunningverlening ligt bij een van de wethouders, die Zandvoort ook vertegenwoordigt in het AB. De wethouder ziet het als zijn rol om nadrukkelijk aandacht te hebben voor beide perspectieven. Ambtelijk geeft men aan dat de wethouder wordt geadviseerd vanuit de ODIJ, wat botst met dat de gemeente zelf een rol heeft om invulling te geven aan het opdrachtgeverschap. Om die reden is het opdrachtgeverschap nu ook expliciet belegd bij een ambtenaar, met als doel meer grip te krijgen op de aansturing van de ODIJ en zelf ook te kunnen adviseren aan de wethouder. Beleid Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor Zandvoort uitvoert. Ook heeft de gemeente Zandvoort eigen beleid waarmee de opdrachtgeversrol richting de ODIJ wordt ingevuld. In het <i>Integraal handhavingsbeleid fysieke leefomgeving 2022</i> staat vastgelegd dat de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving grotendeels is belegd bij de ODIJ. Dit betreft onder andere toezicht op bouwen, milieutaken (waaronder specifiek toezicht op Circuit Zandvoort) en op toeristische verhuur. De gemeente werkt integraal samen met de ODIJ bij het opstellen en uitvoeren van beleid op deze taakvelden.

	Daarnaast wordt de ODIJ ook via losse opdrachten betrokken. In een memo over de knelpunten bij huisnummerbesluiten (september 2021) is bijvoorbeeld afgesproken een verbetertraject met de ODIJ in gang te zetten. In een memo over geluidsoverlast van evenementen (februari 2025) is de ODIJ gevraagd haar inzet te onderbouwen in uren, ten behoeve van een proef in het kader van het evenementenbeleid. Ook de uitvoering van het plan van aanpak voor de label C-verplichting bij kantoren is expliciet afgestemd en bevestigd in een brief van de ODIJ aan het college (februari 2023). Tot slot staat in het coalitieprogramma 2022–2026 dat Zandvoort samen met de ODIJ wil werken aan verbetering van de dienstverlening op VTH-taken, mede naar aanleiding van signalen van inwoners en ondernemers.						
Betrokkenheid raad - Zienswijzen	De gemeenteraad heeft, sinds de start van het <i>proces robuustheid</i> , de volgende zienswijzen ingediend.						
	<table><tr><th>Document</th><th>Zienswijze</th></tr><tr><td>Jaarstukken 2023, begrotings-wijziging 2024 en conceptbegroting 2025</td><td> De raad maakt zich zorgen over het niet structureel in evenwicht zijn van de begroting van ODIJmond en ziet dat het percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte de ODIJ heeft om de eigen lasten te dragen, met ingang van 2025 negatiever wordt. De gemeenteraad heeft grote zorgen over de uitvoerbaarheid van de kerntaak van vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken omdat deze kwetsbaar zijn geworden. De gemeenteraad heeft grote zorgen over de mate waarin de ODIJ in control is, omdat ODIJ achterblijft op de gemaakte afspraken voor (met name) de uitvoering van de wettelijke taken van de gemeente. De raad wil graag inzicht krijgen in het aantal meldingen, klachten, bezwaar- en beroepszaken en handavingsverzoeken dat wordt ingediend en afgehandeld bij ODIJmond door dit op te nemen in het jaarverslag van ODIJmond. Hiervoor vindt de raad dat er stappen moeten worden ondernomen en de raad op de hoogte wordt gebracht van de stappen die ODIJmond gaat nemen om de zorgen op bovenstaande drie punten weg te nemen. </td></tr><tr><td>Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond</td><td> De raad besluit als zienswijze naar voren te brengen bij het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst IJmond over de eerste begrotingswijziging 2025: 1. Dat de raad bezwaar maakt tegen de extra bijdrage van € 203.040 in 2025; 2. De raad onderkent dat een (extra) investering in de organisatie en sturing nodig is en dat alle deelnemers hieraan moeten bijdragen; 3. De raad vindt dat OD IJmond de achterstand in de uitvoering van de wettelijke milieutaken onvoldoende onderbouwt en dat de aangepaste verdeelsleutel niet in verhouding staat met de ingebrachte wettelijke taken; 4. De raad verwacht dat OD IJmond hem actief betreft bij het vervolgonderzoek en tijdig informeert over de ontwikkelingen </td></tr></table>	Document	Zienswijze	Jaarstukken 2023, begrotings-wijziging 2024 en conceptbegroting 2025	De raad maakt zich zorgen over het niet structureel in evenwicht zijn van de begroting van ODIJmond en ziet dat het percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte de ODIJ heeft om de eigen lasten te dragen, met ingang van 2025 negatiever wordt. De gemeenteraad heeft grote zorgen over de uitvoerbaarheid van de kerntaak van vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken omdat deze kwetsbaar zijn geworden. De gemeenteraad heeft grote zorgen over de mate waarin de ODIJ in control is, omdat ODIJ achterblijft op de gemaakte afspraken voor (met name) de uitvoering van de wettelijke taken van de gemeente. De raad wil graag inzicht krijgen in het aantal meldingen, klachten, bezwaar- en beroepszaken en handavingsverzoeken dat wordt ingediend en afgehandeld bij ODIJmond door dit op te nemen in het jaarverslag van ODIJmond. Hiervoor vindt de raad dat er stappen moeten worden ondernomen en de raad op de hoogte wordt gebracht van de stappen die ODIJmond gaat nemen om de zorgen op bovenstaande drie punten weg te nemen.	Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad besluit als zienswijze naar voren te brengen bij het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst IJmond over de eerste begrotingswijziging 2025: 1. Dat de raad bezwaar maakt tegen de extra bijdrage van € 203.040 in 2025; 2. De raad onderkent dat een (extra) investering in de organisatie en sturing nodig is en dat alle deelnemers hieraan moeten bijdragen; 3. De raad vindt dat OD IJmond de achterstand in de uitvoering van de wettelijke milieutaken onvoldoende onderbouwt en dat de aangepaste verdeelsleutel niet in verhouding staat met de ingebrachte wettelijke taken; 4. De raad verwacht dat OD IJmond hem actief betreft bij het vervolgonderzoek en tijdig informeert over de ontwikkelingen
	Document	Zienswijze					
Jaarstukken 2023, begrotings-wijziging 2024 en conceptbegroting 2025	De raad maakt zich zorgen over het niet structureel in evenwicht zijn van de begroting van ODIJmond en ziet dat het percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte de ODIJ heeft om de eigen lasten te dragen, met ingang van 2025 negatiever wordt. De gemeenteraad heeft grote zorgen over de uitvoerbaarheid van de kerntaak van vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken omdat deze kwetsbaar zijn geworden. De gemeenteraad heeft grote zorgen over de mate waarin de ODIJ in control is, omdat ODIJ achterblijft op de gemaakte afspraken voor (met name) de uitvoering van de wettelijke taken van de gemeente. De raad wil graag inzicht krijgen in het aantal meldingen, klachten, bezwaar- en beroepszaken en handavingsverzoeken dat wordt ingediend en afgehandeld bij ODIJmond door dit op te nemen in het jaarverslag van ODIJmond. Hiervoor vindt de raad dat er stappen moeten worden ondernomen en de raad op de hoogte wordt gebracht van de stappen die ODIJmond gaat nemen om de zorgen op bovenstaande drie punten weg te nemen.						
Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	De raad besluit als zienswijze naar voren te brengen bij het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst IJmond over de eerste begrotingswijziging 2025: 1. Dat de raad bezwaar maakt tegen de extra bijdrage van € 203.040 in 2025; 2. De raad onderkent dat een (extra) investering in de organisatie en sturing nodig is en dat alle deelnemers hieraan moeten bijdragen; 3. De raad vindt dat OD IJmond de achterstand in de uitvoering van de wettelijke milieutaken onvoldoende onderbouwt en dat de aangepaste verdeelsleutel niet in verhouding staat met de ingebrachte wettelijke taken; 4. De raad verwacht dat OD IJmond hem actief betreft bij het vervolgonderzoek en tijdig informeert over de ontwikkelingen						

	Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond	Als zienswijze naar voren te brengen bij het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst IJmond dat de raad geen wensen of bedenkingen heeft bij de Ontwerpbegroting 2026 van Omgevingsdienst IJmond.
Perspectief vanuit de raad op sturing en informatievoorziening	De huidige informatievoorziening en sturing op de ODIJ wordt door de raad van Zandvoort als beperkt en eenzijdig ervaren. Raadsleden geven aan het gevoel te hebben dat zij vaak pas betrokken worden, wanneer er al weinig ruimte meer is om invloed uit te oefenen. De raad heeft wel recent een zienswijze ingediend die raadsbreed werd gesteund, om daarmee expliciet te wijzen op een behoefte aan meer grip. De raad ervaart tegelijkertijd dat het lastig is om daadwerkelijk invloed uit te oefenen, omdat het om een samenwerking in groter regionaal verband gaat. Zandvoort is daarbij slechts één van de deelnemers en zich daarom soms meer toeschouwer dan deelnemer. Daarnaast wordt het ontbreken van afstemming met de andere raden in de regio als aandachtspunt gezien. Dit heeft volgens de raad als gevolg dat de raden vooral sturen vanuit het opdrachtgeversperspectief, in plaats van gezamenlijk als deelnemers oog te houden voor het eigenaarsperspectief.	

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid raad	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) is de raad van Zandvoort specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen: <i>Raadsstuk Instemmen met het ontwerp 8e wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (november 2023)</i> In dit raadsstuk wordt toegelicht dat de wijziging van de GR onderdeel is van het traject richting een toekomstbestendige Omgevingsdienst. Daarbij wordt verwezen naar het IBP. <i>Raadsvoorstel Zienswijze geven op de eerste begrotingswijziging 2024 en ontwerpbegroting 2025 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (4 juni 2024)</i> In het raadsvoorstel staat toegelicht dat de ODIJ haar bedrijfsvoering en de financieringsstructuur onderzoekt in het kader van het robuustheidstraject. Daarbij staat benoemd dat de huidige bedrijfsvoering niet met de organisatie is meegegroeid en dat herziening van de financieringsstructuur nodig is. Er wordt expliciet verwezen naar risico's zoals structureel onevenwichtige begroting en ontoereikende dekking van taken. <i>Raadsinformatiebrief Beantwoording vragen Jong Zandvoort over de verhouding tot externe partners en uitvoeringsorganisaties, de uitvoering van ruimtelijke projecten en planvorming en de budgetoverschrijdingen en uitvoeringsverantwoordelijkheid (4 juli 2025)</i> In beantwoording op vragen van Jong Zandvoort geeft het college aan dat de ODIJ werkt aan een herijking van de organisatie, mede in het kader van de beoordeling op robuustheid. Daarbij wordt gewezen op de disbalans tussen dienstverlening en financiering en op het belang van toekomstbestendige afspraken. <i>Raadsstuk: Zienswijze geven door gemeente Zandvoort op de eerste begrotingswijziging 2023 en ontwerpbegroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond</i>

	In het raadsstuk wordt toegelicht dat de ODIJ heeft meer financiële zekerheid nodig heeft, wat aansluit bij het advies van de Commissie van Aartsen over de robuustheid van de omgevingsdiensten <i>Raadscommissie (3 juli 2024)</i> In de raadscommissie van 3 juli 2024 licht de wethouder toe dat er binnen het bestuur van de ODIJ grote zorgen leven over de mate waarin de dienst in control is. Daarbij wordt benoemd dat het gesprek hierover volop wordt gevoerd en dat de raad wordt geïnformeerd over de aankomende onderzoeken en scenario's, die mede bepalen of en hoe Zandvoort haar taken bij de ODIJ wil blijven beleggen. <i>Collegebesluit Ontwerp-jaarrekening en concept-jaarverslag 2024 gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (3 juni 2025)</i> Het collegebesluit gaat in op de afronding van het IBP-VTH waarin de robuustheid van omgevingsdiensten centraal stond. Daarbij wordt toegelicht dat nagenoeg geen enkele Omgevingsdienst aan de robuustheidscriteria voldoet, en dat het bestuur van de ODIJ (net als de besturen van alle andere OD's) een plan van aanpak hebben opgesteld waarmee zij ingaan op welke wijze zij uiterlijk 1 april 2026 gaan voldoen aan deze criteria. Ook staat voortgang benoemd van het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur en het plan van aanpak scenario's toekomstbestendige Omgevingsdienst. <i>Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2026 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (mei 2025)</i> Het voorstel bevat informatie over de tweede fase van het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur, en over de scenario's die in 2025 worden uitgewerkt om tot een toekomstbestendige dienst te komen. Daarbij wordt benoemd dat de ODIJ naar verwachting niet aan het omzetcriterium voor milieutaken zal voldoen. Ook wordt gewezen op het risico dat de bijdrage van Zandvoort structureel hoger uitvalt vanwege het grotere dienstverleningspakket. <i>Raadscommissie (28 mei 2025)</i> In de raadscommissie van 28 mei 2025 gaat de wethouder in op het robuustheidstraject, en benoemt daarbij de financiële impact voor Zandvoort en de vraag of alle niet-wettelijke taken wel bij de ODIJ moeten blijven. Er wordt vooruitgeblikt op de raadsbijeenkomst in september waarin de toekomstscenario's verder worden toegelicht. <i>Raadscommissie (25 juni 2025)</i> In de raadscommissie van 25 juni 2025 licht de wethouder toe dat Zandvoort actief betrokken is bij de discussie over de toekomst van de niet-wettelijke taken. Daarbij wordt ingegaan op de mogelijkheid om bepaalde taken in de toekomst onder te brengen bij Haarlem.
Perspectief op proces	Raad Uit de raadssessie komt naar voren dat het robuustheidstraject goed in beeld is. Raadsleden geven aan een helder beeld te hebben van de stand van zaken. Daarbij leeft het besef dat het proces voor Zandvoort waarschijnlijk zal leiden tot een hogere bijdrage. Het traject wordt vooral vanaf enige afstand gevolgd. Het beeld is dat de raad pas later in positie komt om input te leveren. College De betrokken wethouder stelt vragen bij het onderliggende uitgangspunt (vanuit het Ministerie van IenW) dat robuustheid hoofdzakelijk afhangt van omzet. De wethouder betwijfelt of dit daadwerkelijk bijdraagt aan betere uitvoering van taken. Er wordt met enige scepsis gekeken naar de manier waarop

de ODJ streeft naar robuustheid, onder andere door het onderbrengen van DVO's in de GR-structuur. Dit wordt gezien als een kunstmatige ingreep om de omzet te verhogen zonder dat dit wezenlijke versterking oplevert. Voor Zandvoort zou dit bovendien leiden tot een aanzienlijk hogere bijdrage, wat het college reden geeft om kritisch te kijken naar het takenpakket. Daarbij wordt verkend of bepaalde taken mogelijk beter ondergebracht kunnen worden bij de ambtelijke organisatie van Haarlem.

Ambtelijk

Binnen de ambtelijke organisatie wordt het robuustheidsproces nauwgezet gevolgd. Zandvoort is vertegenwoordigd in de financiële werkgroepen. Er is waardering voor de inzichten die uit de lopende onderzoeken naar voren komen, maar ook zorg over de snelheid van het proces en de vele onzekerheden, met name over landelijke ontwikkelingen. De herijking wordt gezien als een noodzakelijke stap om tot een steviger en toekomstbestendige organisatie te komen. Benoemd wordt dat dit tegelijkertijd van Zandvoort vraagt om het inbrengen van niet-wettelijke taken te heroverwegen.

9. Provincie Noord-Holland

Provincie Noord-Holland in beeld – feitelijke informatie (peildatum juli, 2025)

Aspect	Toelichting																																																																																																					
Afspraken met ODIJ	Mandaat In het <i>Afsprakenkader 2025 Provincie Noord-Holland Omgevingsdienst IJmond</i> zijn de afspraken over de mandatering tussen de provincie de ODIJ vastgelegd. Dit afsprakenkader wordt jaarlijks geactualiseerd.																																																																																																					
	Takenpakket De ODIJ voert op grond van artikel 16 van de GR, het takenpakket in mandaat uit. Artikel 17 van de GR biedt de mogelijkheid dat tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer afspraken worden gemaakt over de omvang en kwaliteit van de te leveren producten en diensten alsmede de daarbij behorende kosten en dat deze afspraken in dit Afsprakenkader 2025 worden neergelegd. In Bijlage 1 van het Afsprakenkader 2025 zijn de taken gespecificeerd. Concreet gaat het om: - Het Basistakenpakket (BTP) t.b.v. vier overgedragen inrichtingen. - Vergunningtaken op het gebied van bodem. Deze taak wordt verdeeld over de vier Omgevingsdiensten in Noord-Holland																																																																																																					
	Artikel 8 van de GR legt het stemrecht tussen de leden van het algemeen bestuur vast. Daarbij heeft elk lid van het algemeen bestuur één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Alleen bij hoofdelijke oproeping geldt een gewogen stemverhouding naar financiële inbreng (op basis van de vastgestelde begroting) van de deelnemers voor het nemen van besluiten. Daarmee wordt de omvang van de jaarlijkse financiële bijdrage aan OD IJmond bedoeld van de deelnemer.																																																																																																					
Financiële omvang plus stemverhouding 2024	<table><tr><th>Deelnemer</th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet inclusief taken op verzoek</th></tr><tr><td>Beverwijk</td><td>€</td><td>1.289.824 14%</td><td>€</td><td>1.882.201 12%</td></tr><tr><td>Bloemendaal</td><td>€</td><td>160.979 2%</td><td>€</td><td>460.260 3%</td></tr><tr><td>Edam-Volendam</td><td>€</td><td>293.493 3%</td><td>€</td><td>500.015 3%</td></tr><tr><td>Haarlem</td><td>€</td><td>1.881.296 21%</td><td>€</td><td>1.967.078 12%</td></tr><tr><td>Heemskerk</td><td>€</td><td>727.454 8%</td><td>€</td><td>1.517.692 9%</td></tr><tr><td>Heemstede</td><td>€</td><td>158.571 2%</td><td>€</td><td>385.547 2%</td></tr><tr><td>Landsmeer</td><td>€</td><td>164.728 2%</td><td>€</td><td>961.476 6%</td></tr><tr><td>Noord-Holland</td><td>€</td><td>473.904 5%</td><td>€</td><td>920.571 6%</td></tr><tr><td>Oostzaan</td><td>€</td><td>142.353 2%</td><td>€</td><td>563.647 3%</td></tr><tr><td>Purmerend</td><td>€</td><td>435.838 5%</td><td>€</td><td>559.716 3%</td></tr><tr><td>Uitgeest</td><td>€</td><td>312.643 3%</td><td>€</td><td>680.140 4%</td></tr><tr><td>Velsen</td><td>€</td><td>2.339.299 26%</td><td>€</td><td>2.733.589 17%</td></tr><tr><td>Waterland</td><td>€</td><td>190.250 2%</td><td>€</td><td>534.626 3%</td></tr><tr><td>Wormerland</td><td>€</td><td>205.239 2%</td><td>€</td><td>833.297 5%</td></tr><tr><td>Zandvoort</td><td>€</td><td>183.606 2%</td><td>€</td><td>1.380.793 8%</td></tr><tr><td>Overige</td><td>€</td><td>- 0%</td><td>€</td><td>389.447 2%</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477</td><td>€</td><td>16.270.095</td></tr></table> <table><tr><th></th><th colspan="2">Omzet GR-taken</th><th colspan="2">Omzet taken op verzoek</th></tr><tr><td>Totaal</td><td>€</td><td>8.959.477 55%</td><td>€</td><td>7.310.618 45%</td></tr></table>		Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek		Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%	Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%	Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%	Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%	Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%	Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%	Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%	Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%	Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%	Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%	Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%	Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%	Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%	Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%	Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%	Overige	€	- 0%	€	389.447 2%	Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095		Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek		Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%
Deelnemer	Omzet GR-taken		Omzet inclusief taken op verzoek																																																																																																			
Beverwijk	€	1.289.824 14%	€	1.882.201 12%																																																																																																		
Bloemendaal	€	160.979 2%	€	460.260 3%																																																																																																		
Edam-Volendam	€	293.493 3%	€	500.015 3%																																																																																																		
Haarlem	€	1.881.296 21%	€	1.967.078 12%																																																																																																		
Heemskerk	€	727.454 8%	€	1.517.692 9%																																																																																																		
Heemstede	€	158.571 2%	€	385.547 2%																																																																																																		
Landsmeer	€	164.728 2%	€	961.476 6%																																																																																																		
Noord-Holland	€	473.904 5%	€	920.571 6%																																																																																																		
Oostzaan	€	142.353 2%	€	563.647 3%																																																																																																		
Purmerend	€	435.838 5%	€	559.716 3%																																																																																																		
Uitgeest	€	312.643 3%	€	680.140 4%																																																																																																		
Velsen	€	2.339.299 26%	€	2.733.589 17%																																																																																																		
Waterland	€	190.250 2%	€	534.626 3%																																																																																																		
Wormerland	€	205.239 2%	€	833.297 5%																																																																																																		
Zandvoort	€	183.606 2%	€	1.380.793 8%																																																																																																		
Overige	€	- 0%	€	389.447 2%																																																																																																		
Totaal	€	8.959.477	€	16.270.095																																																																																																		
	Omzet GR-taken		Omzet taken op verzoek																																																																																																			
Totaal	€	8.959.477 55%	€	7.310.618 45%																																																																																																		
Is het voor de Staten duidelijk hoe het huidige stelsel van de ODIJ er uitziet, wie hierbij betrokken zijn en wat hun rollen, taken en	Vanuit de sessie met een vertegenwoordiging van de Staten komt naar voren dat Statenleden beperkt inzicht hebben in de concrete taken die worden uitgevoerd en het kwaliteitsniveau waarmee dit gebeurt. Meerdere betrokkenen benadrukken dat zij weliswaar regelmatig horen dat er onvoldoende tijd en middelen beschikbaar zijn voor de uit te voeren taken, maar dat onduidelijk blijft wat deze taken precies inhouden en aan welke kwaliteitseisen zij moeten voldoen.																																																																																																					

verantwoordelijkheden zijn?	In het feitelijk wederhoor is benadrukt dat PS ieder jaar een brief krijgen waarin onder andere wordt toegelicht welke taken bij welke OD zijn belegd, hoe de beleidscyclus (Big 8) werkt. Zie Document NoordHolland - Brief aan PS over Uitvoeringsprogramma's 2025 omgevingsdiensten - iBabs Publieksporaal Voor de Staten specifiek geldt dat zij te maken hebben met vier omgevingsdiensten. Er bestaat onduidelijkheid over de rolverdeling tussen deze diensten. Zo is er met name onduidelijkheid hoe de taken van de ODIJ zich verhouden t.o.v. de OD NZKG als het gaat om Tata Steel. Statenleden weten dat beide diensten hier een rol in hebben maar hebben niet scherp hoe de adviesrol (van de ODIJ) zich verhoudt tot de handhavingsrol (OD NZKG). In het feitelijk wederhoor is benadrukt dat er meerdere malen 'technische briefings' zijn verzorgd voor de Statencommissie Leefomgeving, waarin de werking van het VTH-stelsel, de rollen van de omgevingsdiensten en ook de taakverdeling rondom Tata Steel is toegelicht. Onder andere: Agenda NoordHolland - Commissie Leefomgeving maandag 16 oktober 2023 20:00 - 22:15 - iBabs Publieksporaal
------------------------------------	---

Sturing en informatievoorziening

Aspect	Toelichting
Afspraken	De algemene afspraken over sturing en informatievoorziening zijn opgenomen in de GR (zie hoofdstuk 4 van het hoofdrapport). De provincie heeft daarnaast een eigen <i>kadernota verbonden partijen (2020)</i>. Hierin worden omgevingsdiensten getypeerd als 'bestuurlijke samenwerking' en wordt beschreven hoe er wordt omgegaan met GR'en. Daarbij is expliciet aandacht voor de aansturing als eigenaar en opdrachtgever (zie volgende aspect van deze tabel). Daarnaast heeft de provincie een eigen <i>Nota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland 2024-2027</i>, waarin afspraken zijn gemaakt over sturing en informatievoorziening. De provincie heeft met de OD's afgesproken dat zij de Gedeputeerde Staten informeren over bestuurlijk gevoelige zaken. De provincie heeft een informatieprotocol vastgesteld met richtlijnen voor de wijze waarop dit gebeurt en de wijze waarop Gedeputeerde Staten op hun beurt Provinciale Staten informeren. In het eerder gememoreerde <i>Afsprakenkader 2025</i> zijn in artikel 4 tenslotte afspraken gemaakt over relatiebeheer. Zowel de provincie als de ODIJ wijzen elk een relatiebeheerder aan die bij de uitvoering van het Afsprakenkader optreedt als aanspreekpunt. Zij voeren zo vaak als nodig is overleg over de voortgang van de uitvoering.
Opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief	Rollen In de <i>kadernota verbonden partijen (2020)</i> wordt ingegaan op het opdrachtgevers- en eigenaarsperspectief bij verbonden partijen. Uitgangspunt bij GR'en is dat, indien er sprake is van mogelijk conflicterende belangen tussen de provincie en de GR, de meer formele rol van deelnemer aan de GR (eigenaarsrol) belegd wordt bij een ander lid van Gedeputeerde Staten dan de beleidsrol (opdrachtgeversrol). We zien in de praktijk dat het eigenaarschap van de vier diensten (waaronder de ODIJ) bij één Gedeputeerde is belegd en het opdrachtgeverschap belegd is bij een andere Gedeputeerde. Ook op ambtelijk niveau wordt dit onderscheid gemaakt. Het eigenaarschap is belegd bij een ambtenaar die het ambtelijk eigenaarschap voert de financiële deelnemingen (NV's/BV's) en de ODIJ en OD NZKG. Een collega 'financieel' doet dit voor de andere twee diensten in Noord-Holland. Het opdrachtgeverschap daarentegen is belegd bij een accounthouder. In totaal zijn er drie accounthouders/opdrachtgevers voor de vier OD's. Deze rollen zijn hiermee ook gescheiden in verschillende teams in de organisatie.

	De ambtelijke opdrachtgever en eigenaar maken samen de annotaties voor de P&C-stukken. De eigenaarsrol bekijkt de stukken vanuit een financiële blik en de opdrachtgever bekijkt de stukken meer vanuit de inhoudelijke punten zoals taken/projecten/programma's. Als het specifiek over de GR gaat wordt er ook nog een collega vanuit Juridische Zaken betrokken met specifieke juridische kennis. Beleid Een belangrijk instrument voor de sturing op de ODIJ is het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023–2026 van de ODIJ. Het beleidskader is vastgesteld door alle colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie Noord-Holland. Het beleidskader beschrijft de prioriteiten en wettelijke kaders voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van milieu en vormt daarmee het inhoudelijke fundament voor de taken die de ODIJ voor de provincie uitvoert. De provincie heeft ook eigen beleid en heeft een visie voor al haar taken vastgelegd in de <i>Nota Uitvoering en Handhaving Noord-Holland 2024-2027</i>. De vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten kennen meerdere deelnemers en opdrachtgevers; zij baseren hun 'uitvoerings- en handhavingsstrategie' mede op deze nota.								
Betrokkenheid Provinciale Staten via zienswijzen	De Staten hebben, sinds de start van het <i>proces robuustheid</i>, de volgende zienswijzen ingediend. <table><tr><th>Document</th><th>Zienswijze</th></tr><tr><td>Eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025</td><td>PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de voorliggende stukken.</td></tr><tr><td>Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond</td><td>PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de begrotingswijziging.</td></tr><tr><td>Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond en jaarstukken 2024</td><td>PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de conceptbegroting.</td></tr></table>	Document	Zienswijze	Eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de voorliggende stukken.	Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de begrotingswijziging.	Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond en jaarstukken 2024	PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de conceptbegroting.
Document	Zienswijze								
Eerste begrotingswijziging 2024 en conceptbegroting 2025	PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de voorliggende stukken.								
Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond	PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de begrotingswijziging.								
Conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond en jaarstukken 2024	PS besluiten geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen en in te stemmen met de conceptbegroting.								
Perspectief Provinciale Staten op sturing en informatievoorziening	De provincie is een bijzondere deelnemer aan de ODIJ omdat het één van de vier omgevingsdiensten is voor de Staten. Door Statenleden wordt erkend dat de sturing op de ODIJ ook beperkter is omdat dit voor de Staten een van de kleinere diensten is. Het financieel belang en het bestuurlijk belang in de OD NZKG zijn aanzienlijk meer omvangrijk, gelet op het wettelijk takenpakket van de provincie. Dit uit zich ook in de wijze waarop de ODIJ op het netvlies staat van de Statenleden. Desondanks ervaren de Statenleden ODIJ beperkte sturingsmogelijkheden en vooral als geldverstrekker te fungeren.⁶ Recent is wel het besef ingedaald, zo is aangegeven, dat er meer pro-actieve sturing van Staten mogelijk is, in plaats van reactief of incident-gedreven. Dit heeft o.a. geleid tot een motie (zie verderop). Vanuit PS wordt wel breed ervaren dat er vooral fragmentarische informatie wordt ontvangen, waarbij een samenhangend overzicht van prestaties, kosten, taakverdelingen en benchmarks wordt gemist. Hoewel er rapportages beschikbaar zijn, bieden deze voor de Statenleden te beperkt inzicht in het daadwerkelijke functioneren van de organisatie. Het ervaren gebrek aan inzicht creëert een situatie waarin de								

⁶ Alle verwijzingen in deze paragraaf – TwynstraGudde (5 juni 2025). *Sessie Staten Noord-Holland*.

	omgevingsdienst als een 'black box' functioneert, waarbij onduidelijk blijft welke taken precies worden uitgevoerd en met welk kwaliteitsniveau. In het kader van deze ervaren 'fragmentatie' en 'versnippering' is er bij de behandeling van de conceptbegroting 2026 op 30 juni de motie 'Onderzoek naar samenvoeging Omgevingsdiensten Noord-Holland' aangenomen. Provinciale Staten: - constateren dat versterking van VTH-taken nodig is en dat omgevingsdiensten robuust moeten zijn; - geven aan zich goed te hebben laten informeren door jaarverslagen, rapporten (bijv. commissie Van Aartsen en het rapport over de opvolging van de aanbevelingen daarvan), een studiereis naar Oost-Vlaanderen en Noord-Rijn Westfalen, bespreking van een discussienota en expert-sessies (o.a. 22 mei 2025) - verzoeken: ➔ Te inventariseren wat we kunnen leren van het (beslissings-)proces in de provincie Gelderland, waar gekozen is om te komen tot 1 Omgevingsdienst; • ➔ Met alle in Noord-Holland betrokken partijen (zoals OD's en gemeenten) te bepalen hoe we tot een betere samenwerking dan wel fusie van de OD's in Noord-Holland kunnen komen; • ➔ Hierbij nadrukkelijk mee te wegen hoe de robuustheid en kwaliteit van de OD's het beste gewaarborgd kunnen worden en hierbij de financiële en bestuurlijke consequenties van alternatieven duidelijk in kaart te brengen; • ➔ En de externe functiescheiding tussen vergunningsverlening en handhaving hierin te betrekken; • ➔ PS hierover zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval in het eerste kwartaal van 2026, nader te informeren [Bron: Provincie Noord-Holland (30 juni 2025). <i>Motie – Onderzoek naar samenvoeging Omgevingsdiensten Noord-Holland.</i>]
--	---

Proces robuustheid

Aspect	Toelichting
Betrokkenheid Provinciale Staten	Los van dat wat er over het robuustheidsproces is opgenomen in de reguliere P&C-stukken (zie hoofdstuk 4 van het Hoofdrapport) zijn Provinciale Staten specifiek geïnformeerd over het robuustheidsproces op de volgende wijzen: <i>Voordracht Zienswijze op begrotingswijziging 2024, ontwerpbegroting 2025 en jaarstukken 23 (7 mei 2024)</i> Toegelicht wordt dat de ODIJ op dit moment niet voldoet het robuustheid criterium vanuit het interbestuurlijk programma. Het algemeen bestuur heeft in opdracht van de staatsecretaris een plan van aanpak opgesteld voor de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige dienst. Het zelfstandig toekomst bestendig worden gaat gepaard met een ontwikkelagenda met daarop een vijftal ontwikkellijnen. De bestuurlijk vastgestelde ontwikkellijnen zijn: 1. Het herijken van de bestaande taken en formatie 2. Het onderzoeken van een verbreding van het huidige takenpakket 3. Het vereenvoudigen van de GR 4. Het vormgeven van een structurele provinciebrede samenwerking 5. De doorontwikkeling van de interne organisatie

	De financiële effecten van de uitwerkingen van deze vijf ontwikkellijnen zijn nog niet gekwantificeerd en daarom zijn deze niet verwerkt in de eerste begroting van 2025 en de meerjarenraming. ODIJ verwacht dit jaar nog met een begrotingswijziging 2025 te komen. Behandeld tijdens de commissie Leefomgeving van 24 juni 2024 en de PS-vergadering van 8 juli 2024. <i>Voordracht zienswijze begrotingswijziging 2025 (27 augustus 2024)</i> In de voordracht wordt uitgebreid geïnformeerd over de stappen die gezet dienen te worden op korte termijn, tot 1 januari 2027 (o.a. beheersen achterstanden, versterken centrale sturing, actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur) en lange termijn. Dit is de periode na 2027. Dan moet er inzicht komen in de scenario's om zelfstandig, in samenwerking of door fusie toekomstbestendig te zijn. En er dient inzicht te komen in de knoppen waaraan het bestuur kan draaien om de kostenstijging op te vangen die zal ontstaan door het herstellen van de balans tussen de opdracht en middelen. Behandeld tijdens de commissie Leefomgeving van 16 september 2024 en de PS-vergadering van 30 september 2024. <i>Notitie actuele ontwikkelingen bij de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten (juni 2025)</i> Bij de behandeling/zienswijzeprocedure van de (concept)begroting 2026 is een notitie over actuele ontwikkelingen bij de Noord-Hollandse Omgevingsdiensten bijgevoegd. Daarbij wordt o.a. aangegeven dat de ODIJ-organisatie in ontwikkeling is, waarbij het doel is om de dienst op lange termijn toekomstbestendig te maken. Er vinden diverse herijkingen plaats: Gemeenschappelijke Regeling en DVO structuur, de financiële systematiek en benodigde capaciteit t.o.v. het huidige takenpakket. In 2026 zullen de werkzaamheden hiervoor doorlopen en de (financiële) gevolgen van de gemaakte en nog te maken keuzes duidelijker worden. Deze notitie heeft voorgelegen tijdens de Commissie Leefomgeving op 19 juni 2025 en de PS-vergadering van 30 juni 2025.
Perspectief op proces	Staten Voor de Statenleden is niet goed duidelijk welke opgave de ODIJ heeft rondom robuustheid, welke stappen er worden gezet en waar de dienst nu staat.⁷ Er zijn Statenleden die weten te refereren aan de drie sporen maar dit is geen gemeengoed bij de Staten. Wel wordt de vraag opgeworpen welke rol de Staten überhaupt moeten of dienen te hebben bij de ODIJ in de breedte en specifiek rondom dit traject. Er is een DB en een AB die sturen op de uitvoering en daarachter komt de regionale volksvertegenwoordiging pas aan bod. Breder geldt binnen PS dat er onduidelijkheid is over de nut en noodzaak van vier diensten binnen het werkgebied van Noord-Holland. Gevoed door de discussie over omvang en robuustheid zijn de Statenleden hier pro-actief mee bezig, zo wordt aangegeven. Verwezen wordt naar een discussienota van januari 2025, werkbezoeken in Duitsland en expertsessies op dit vlak. Dit heeft geleid tot het initiatie per motie van 30 juni om de bestuurlijke toekomst verder te verkennen. Gedeputeerde Staten Bestuurlijk wordt het proces dat de ODIJ nu doorloopt als positief ervaren. De Gedeputeerde waardeert de openheid die de directie heeft laten zien in hoe het ervoor staat, zonder daarin sturend te willen zijn

⁷ Alle verwijzingen in deze paragraaf – TwynstraGudde (5 juni 2025). Sessie Staten Noord-Holland.

richting consequenties. Deze transparantie geeft veel vertrouwen en zorgt voor een prettige manier van werken.⁸

Er is een regionaal inmiddels een gedeeld bestuurlijk beeld van de knelpunten die aangepakt dienen te worden. Toch was het, zo komt naar voren, ook wel verrassing dat de ODIJ wat te doen had rondom robuustheid. De ODIJ neemt volgens de provincie wel de juiste stappen die er nodig zijn voor een robuustere OD. Aandachtspunt hierbij is dat het innovatieve karakter van de ODIJ ook, met de stappen die gezet worden, behouden blijven. Veel OD's kunnen, zo wordt aangegeven, leren van de wijze waarop de ODIJ durft te experimenteren en nieuwe technieken toepast.

Aangegeven wordt dat de ODIJ het proces aanpakt volgens een goed tempo. Aandachtspunt hierbij is dat er veel gevraagd wordt in korte tijd. Pluspunt hierbij is dat er gewerkt wordt naar richtinggevende besluiten vóór de gemeenteraadsverkiezingen in 2026.

Al met al lijkt er op dit moment onder het AB wel breed consensus te zijn dat het zelfstandig voldoen aan het robuustheidscriterium omzet onhaalbaar lijkt. Consequenties die dit met zich meebrengt worden, zo wordt aangegeven, goed verkend in het proces en maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de aanpak.

Ambtelijk

Ambtelijk wordt vanuit het eigenaarsperspectief aangegeven dat het wel als een verrassing kwam dat de ODIJ wat te doen had rondom 'het huis op orde krijgen'.⁹ De ODIJ werd beschouwd als een OD die er goed voor stond, kostenbewust was en in nauw contact stond met haar deelnemers. Vanuit het opdrachtgeversperspectief kwam dit signaal minder als een verrassing, zo wordt aangegeven.

De aanpak wordt nu als transparant en open ervaren. De ODIJ wordt gewaardeerd om de open communicatie en de duidelijkheid dat er wat moet gebeuren op korte en de lange termijn.¹⁰

⁸ TwynstraGudde (23 juni 2025). *Interview provincie Noord-Holland bestuurlijk*

⁹ TwynstraGudde (21 mei 2025) *Interview provincie Noord-Holland ambtelijk*.

¹⁰ TwynstraGudde (21 mei 2025) *Interview provincie Noord-Holland ambtelijk*; en TwynstraGudde (26 mei 2025) *Interview provincie Noord-Holland ambtelijk*.

Werken met TwynstraGudde betekent samen maatschappelijke transitie werkend krijgen. Met advies, management en opleidingen helpen we mensen en organisaties bij duurzame veranderingen. Denk aan energie en klimaat, wonen, veiligheid, landbouw, mobiliteit, zorg en onderwijs. Onze kracht ligt in daadkracht. In het creëren van oplossingen die werkbaar zijn én werkbaar blijven. Samen met onze opdrachtgevers - en alle belanghebbenden daaromheen - werken we aan een samenleving die schoon, veilig, gezond en weerbaar is. Zo maken we blijvend impact op morgen.